

Notulen van de openbare vergadering van de gemeenteraad, gehouden op 23 januari 2003 om 19.30 uur in het gemeentehuis te Emmeloord.

Aanwezig zijn: de dames T. Bij de Vaate-de Jong (CDA) (wethouder), H. Binksmā-Martens (VVD), M.T.B. Droog-Smit (CDA) (vanaf 18.00 uur), I. van Gaalen-van der Kooij (P.U.) (wethouder), A.J. Geluk-Geluk (VVD), H.J. Straatsma-Reuvers (PvdA/GroenLinks), J. Wondergem-Nieuwenhuizen (CDA) en de heren J.W. Bakker (PvdA/GroenLinks), W.R. Bouma (CDA), G.P. Dibbits (P.U.), P.G. van Diepen (P.U.), P.J. van Domburg (P.U.), J.M. van der Est (PvdA/GroenLinks), W.C. Haagsma (P.U.), L.G.M. Hermus (CDA), A.H.T. van Meijel (CDA) (wethouder), J. Mulder (PvdA/GroenLinks) (wethouder), G. Nentjes (ChristenUnie/SGP), T. Nijdam (PvdA/GroenLinks), P. Reijenga (CDA), J.A. Ritsema (P.U.) (wethouder), H.F.A. Roefs (VVD), W.R. Ruifrok (PvdA/GroenLinks), P.J. Sanderse (CDA), J. Schipper (CDA), H.J.M. van Steen (P.U.), T. Tuinenga (P.U.) P.M.S. Vermeulen (D66), L.G. Voorberg (ChristenUnie/SGP), C. Wagemaker (P.U.) en R.F. Wassink (ChristenUnie/SGP)

Voorzitter: W.L.F.C. ridder van Rappard, burgemeester

Griffier: J.M. Even

Afwezig: J.J. van der Velde (CDA)

I Opening

De **voorzitter**: Ik heet u allen hartelijk welkom. De heer Van der Velde is afwezig en de stoel van de heer Tuinenga is nog leeg, want hij moet eerst nog worden beëdigd.

II. Vaststelling agenda

De agenda wordt ongewijzigd vastgesteld.

III. Vaststelling notulen van de vergaderingen van 28 november 2002 en 19 december 2002

De notulen van 28 november 2002 worden conform goedgekeurd.

De **voorzitter**: In de notulen van de raad van 19 december 2002 staat de heer Roefs als afwezig gemeld. Hij was echter aanwezig, dus ik stel voor hem bij de aanwezigen te noemen.

Met inachtneming van deze wijziging worden de notulen van 19 december 2002 vastgesteld.

IV. Ingekomen stukken

Zonder beraadslaging en zonder hoofdelijke stemming worden de ingekomen stukken overeenkomstig de voorstellen afgehandeld.

V. Mededelingen

De **voorzitter**: In de krant heeft gestaan dat er een aanslag is gepleegd op een raadslid die zijn democratische plichten aan het vervullen was. Hij heeft behoefte aan een toelichting, omdat u hem allemaal nieuwsgierig heeft gevraagd wat er precies is gebeurd. Ik zou de heer Nijdam graag kort het woord geven om ons te vertellen hoe risicovol het ambt van gemeenteraadslid is.

De heer **Nijdam**: Mijnheer de Voorzitter. Gisteravond om 18.30 uur, ik zat op stembureau 15, De Erven, stond er een kiezer voor mij met een stembiljet. Ik geef die man een bonnetje. Hij had een paraplu onder de arm. Ik ken de beste man en ik ben heel goed bevriend met hem. Wat mij toen is overkomen is schrikbarend, want de eerste seconde dacht ik dat er een aanslag op mij werd gepleegd. Wat gebeurde er? Hij had zo'n opbouwbaar parapluutje onder zijn arm dat hij pas had gekocht. Hij had er € 40,00 voor betaald; dus het was geen goedkoop dingetje. Daar schoot het handvat uit. Daar zit een enorme kracht achter en ik kreeg wat eruit is gekomen – dat zie je niet – precies in mijn linker brillenglas.

Voor u rechts. De eerste seconde dacht ik, hier wordt een aanslag gepleegd. Ik was ook even dizzy, ik was een kort moment even van de wereld. Ik dacht, nou goed, we hebben linkse mensen genoeg op deze wereld. Die beste man was ook verbouwereerd en vroeg zich ook af wat er gebeurde. Ik voelde aan mijn oog en dacht, gelukkig geen bloed, maar ik voelde dat mijn glas eruit was. Ik had ook behoorlijke pijn in mijn oogkas. Ik heb anderhalf uur lang niet bij het stembureau gezeten. Het is een ongelukje geweest, maar ik dacht eerst even dat James Bond aanwezig was, want die heeft ook zo'n paraplu waaruit je kunt schieten. Dat is in het kort wat met mij is gebeurd. Het is gelukkig goed afgelopen. Een postbode met één oog! Een raadslid met één oog moet kunnen. Er flitst je op zo'n moment van alles door het hoofd. Je denkt onmiddellijk aan WAO. Het is gelukkig niet zo ver gekomen. Dit is in het kort wat gisterenavond met mij is gebeurd voor de geschiedschrijving.

De **voorzitter**: Mijnheer Nijdam, we zijn blij dat u weer gezond in ons midden bent en dat u dit allemaal goed te boven bent gekomen.

VI. Spreekrecht

Er zijn geen insprekers.

VI. Vragenuur

Mevrouw **Geluk**: Mijnheer de Voorzitter. Een heel serieus onderwerp na dit mooie verhaal. Op 1 februari 1953 was er die afschuwelijke watersnoodramp in het zuidwesten van ons land. Dat zal ook worden herdacht op die dag en daarna. Eindelijk, want er is weinig aandacht voor geweest. Zeeland, West-Brabant, Zuid-Holland, in ieder geval zullen daar overal de vlaggen halfstok hangen en Noordoostpolder heeft als geen andere gemeente daarmee te maken gehad, omdat ontzettend veel mensen daar vandaan hier zijn komen wonen, voor, tijdens en na de ramp. Hier zal de ramp dan ook door heel veel mensen worden herdacht, maar door iedereen op zijn eigen manier.

Namens de hele raad wil ik u vragen met de mensen daar en hier die afschuwelijke ramp te herdenken door middel van de vlaggen halfstok te hangen. Als de gemeente dit doet, kunnen de burgers dat misschien ook doen, ze willen dat waarschijnlijk ook doen en misschien is hiervoor ook een protocol geschreven. Daarvan ben ik niet op de hoogte en de burgers misschien ook niet. Het verzoek namens de raad is dus daaraan mee te doen en om de burgers te informeren of er een protocol is en zo ja, hoe dat is, zodat iedereen daaraan op een correcte manier kan meedoen.

De **voorzitter**: Ik begrijp dat u namens de hele raad spreekt. Als dat zo is, wie ben ik dan om met u in discussie te gaan. We hebben het in B&W nog niet erover gehad; dus hoe we dat doen, moeten we nog bespreken. Als u het mij vergunt te bekijken hoe we dat netjes kunnen doen, doen we dat.

Mevrouw **Geluk**: Dat is prima. Het kon niet anders, omdat gisteren zo'n typische dag ertussen door was en dit niet op een andere manier kon worden kortgesloten. Als het maar gebeurt.

De heer **Wagemaker**: Mijnheer de Voorzitter. De P.U. heeft vernomen dat de ingebruikname van twee solitaire windmolens van de familie Blauw en Bolijn is stilgelegd en misschien zelfs onmogelijk wordt ondanks een afgegeven bouwvergunning. Uit de berichtenstroom over dit onderwerp zou men de conclusie kunnen trekken dat er in dit huis een fout is gemaakt ten aanzien van de gevolgde procedure om te komen tot de realisering van de twee windmolens.

Graag willen wij antwoord van de taakwethouder op de volgende vragen. Is het juist dat de bouw of ingebruikname van de twee windmolens is stilgelegd, doordat de gemeente Noordoostpolder een verkeerde procedure heeft gevolgd bij het verlenen van de bouwvergunning? Indien de verkeerde procedure is gevolgd, willen wij graag van u vernemen waarom voor deze procedure is gekozen. Welke procedure had de gemeente moeten hanteren om de gerezen problemen te voorkomen? Welke actie gaat het college ondernemen om de betrokken ondernemers zo snel mogelijk in staat te stellen om hun windmolens te realiseren? Is het college van mening dat op de betrokken afdeling voldoende menskracht en knowhow aanwezig is om de procedures die ten aanzien van de diverse beoogde windmolenparken moeten worden doorlopen op de juiste manier vorm te geven?

Wethouder de heer **Mulder**: Mijnheer de Voorzitter. Het college wil een paar opmerkingen maken over de algemene opmerking van de heer Wagemaker. Tegen de aan de heren Blauw en Bolijn verleende bouwvergunningen is beroep ingesteld. Daarover moest de bestuursrechter zich nog uitspreken en de vergunningen waren dus niet onherroepelijk. Indien in een situatie een bouwvergunning nog niet onherroepelijk is en toch met de bouwactiviteiten wordt begonnen, is het voor eigen rekening en risico. De bouwvergunning kan namelijk altijd te licht worden bevonden in een toetsing door de bestuursrechter. In het geval van de heer Bolijn hebben de appellanten de bestuursrechter gevraagd een voorlopige voorziening te treffen om de bouwvergunning te schorsen en de bouwwerkzaamheden stil te leggen. De bestuursrechter heeft dit verzoek toegewezen. Beide bouwvergunningen zijn verleend met een toepassing van artikel 19, oude versie, van de Wet op de ruimtelijke ordening.

Vraag 1 kan niet zonder meer met ja of nee worden beantwoord. De bestuursrechter komt op basis van door hem gemaakte afwegingen tot de conclusie dat de bouwvergunningen onvoldoende gemotiveerd en inhoudelijk onjuist zijn, omdat niet gemotiveerd is ingegaan op de bezwaren tegen het verlenen van de bouwvergunning en vrijstelling. Inhoudelijk onjuist, omdat toepassing van artikel 19 in deze gevallen naar zijn mening niet zal leiden tot overeenstemming met een toekomstig bestemmingsplan, omdat een dergelijk plan naar hij verwacht er niet zal komen, nu zowel het gemeentelijk als het provinciaal beleid niet meer is gericht op de totstandbrenging van solitaire windmolens. Volgens vaste jurisprudentie zou dat wel moeten.

De reactie van het college op vraag 2 luidt als volgt. Voor de toepassing van artikel 19 van de Wet op de ruimtelijke ordening is gekozen, omdat dit de enige mogelijkheid was medewerking te verlenen aan de bouwplannen.

De reactie op vraag 3; het is nooit te garanderen dat een door ons college genomen besluit zonder kleerscheuren een toetsing door de bestuursrechter overleeft. In de onderhavige gevallen was een andere procedure niet mogelijk.

Antwoord op vraag 4; ons college heeft inmiddels pro forma hoger beroep ingesteld bij de Raad van State onder toezegging dat de motivering van die beroepen zo spoedig mogelijk wordt nagezonden.

Het antwoord van het college op vraag 5 luidt bevestigend. Mocht echter op enig moment de juiste specialisatie niet voorhanden zijn, is het altijd mogelijk externe expertise in te huren.

De heer **Wagemaker**: Ik wil de wethouder bedanken voor zijn duidelijke antwoord.

VIII. Agendapunten

1. Onderzoek geloofsbriefen en beëdiging van de heer Tuinenga

De **voorzitter**: Ik wil een commissie ter onderzoek van de geloofsbriefen benoemen. Ik stel voor dat de voorzitters van de fracties van de VVD, ChristenUnie/SGP en het CDA deze commissie bemensen. Ik wil hun vragen de griffier te volgen, zodat ze de geloofsbriefen kunnen onderzoeken en dan schors ik de vergadering voor een moment.

Schorsing

De **voorzitter**: Ik heropen de vergadering.

De heer **Reijenga**: Mijnheer de Voorzitter. De commissie ad hoc heeft de geloofsbriefen onderzocht en is tot de conclusie gekomen dat er geen beletselen zijn om de heer Tuinenga tot de raad toe te laten. Wat ons betreft mag hij raadslid in Noordoostpolder worden.

De **voorzitter**: Ik verzoek de heer Tuinenga voor het spreekgestoelte te komen, zodat ik hem de belofte kan afnemen en ik verzoek de aanwezigen te gaan staan.

Mijnheer Tuinenga, u legt de belofte af en die luidt als volgt: "Ik verklaar dat ik om tot lid van de raad benoemd te worden rechtstreeks noch middellijk onder welke naam of voorwendsel ook enige gift of gunst heb gegeven of beloofd. Ik verklaar en beloof dat ik om iets in dit ambt te doen of te laten rechtstreeks noch middellijk enig geschenk of enige belofte heb aangenomen of zal aannemen. Ik beloof dat ik getrouw zal zijn aan de Grondwet en dat ik de wetten zal nakomen en dat ik mijn plichten als lid van de gemeenteraad naar eer en geweten zal vervullen. Dat verklaar en beloof ik."

De heer **Tuinenga**: Dat verklaar en beloof ik.

De **voorzitter**: Dan bent u bij deze lid van deze gemeenteraad en ik wens u daarmee van harte geluk. Neemt u plaats. Wij hebben nog een bloemetje voor u, maar ik denk dat ik het beter in het water kan laten staan en dan kunt u het zo mee naar huis nemen.

Ik wil de punten 2 en 3 omdraaien. Het lijkt me wijs eerst tot de benoeming van het burgerraadslid over te gaan, voordat we hem beëdigden.

3. Benoeming burgerraadslid en enkele wijzigingen in samenstelling commissies

Zonder beraadslaging en zonder hoofdelijke stemming besluit de gemeenteraad overeenkomstig het voorstel.

2. Beëdiging tot burgerraadslid van de heer A.J. Kroon

De **voorzitter**: Ik nodig de heer Kroon uit naar voren te komen. De heer Kroon legt de eed af: "Ik zweer dat ik om tot lid van de raadscommissie benoemd te worden rechtstreeks noch middellijk onder welke naam of voorwendsel ook enige gift of gunst heb gegeven of beloofd. Ik zweer dat ik om iets in dit ambt te doen of te laten rechtstreeks noch middellijk enig geschenk of enige belofte heb aangenomen of zal aannemen. Ik zweer dat ik getrouw zal zijn aan de Grondwet en dat ik de wetten zal nakomen en dat ik mijn plichten als lid van de gemeenteraad naar eer en geweten zal vervullen. Zo waarlijk helpe mij God almachtig."

De heer **Kroon**: Zo waarlijk helpe mij God almachtig.

De **voorzitter**: Dan bent u bij deze burgerraadslid van de gemeenteraad. Ik wens u daarmee van harte geluk.

Dames en heren, de griffier en ik hebben een tijdschema gemaakt voor de vergadering en we liggen voor op het schema, maar ik zeg u niet hoeveel u voorligt, want anders wordt dat meteen ingewisseld. Ik zal u aan het einde vertellen of is uitgekomen wat wij hadden gedacht.

4. Verordening subsidiebeleid Wiw en vrijlating van inkomsten Abw, IOAW, IOAZ

Zonder beraadslaging en zonder hoofdelijke stemming besluit de gemeenteraad overeenkomstig het voorstel.

5. Regeling specifieke uitkering Jeugdgezondheidszorg

Zonder beraadslaging en zonder hoofdelijke stemming besluit de gemeenteraad overeenkomstig het voorstel.

6. Vaststelling subsidieregeling groot onderhoud kerktorens Noordoostpolder

De **voorzitter**: De fracties van PvdA/GroenLinks, VVD en CDA hebben een voorbehoud gemaakt en de fracties van de ChristenUnie/SGP en de P.U. staan hier positief tegenover. Ik zou willen beginnen met de fracties die een voorbehoud hebben gemaakt.

De heer **Ruifrok**: Mijnheer de Voorzitter. Dat voorbehoud had betrekking op een aantal aspecten dat in de commissie aan de orde kwam. Ik heb er behoefte aan om enkele algemene opmerkingen te maken die ten grondslag liggen aan ons uiteindelijke standpunt. Volgens mij zijn er twee lijnen. Je kunt ervan uitgaan dat kerktorens automatisch behoren tot die zaken die monumentaal genoeg zijn om voor de toekomst te bewaren en dermate beeldbepalend zijn dat je daarmee tot in lengte van dagen moet doorgaan.

Als je die mening bent toegedaan, moet je misschien instemmen met het instandhouden van een ondersteuningsfonds zoals we al een aantal jaren kennen, om ervoor te zorgen dat die torens netjes eruit blijven zien en dan gaat de voorkeur van mijn fractie uit naar een zo eenvoudig mogelijk, niet voor meerdere uitleg vatbare regeling, waarin een aantal beperkingen is opgelegd.

Aan die criteria voldoet het voorstel van het college in ruime mate en daarmee zou de kous af kunnen zijn. Er is echter een andere onderliggende gedachte in mijn fractie: waarom zou je eigenlijk kerktorens tot in lengte van dagen op een andere manier moeten behandelen dan andere monumentale, beeldbepalende bouwwerken in onze gemeente waarvoor wij lijnen afspreken in het kader van het monumentenbeleid, waarvoor ook financiële afspraken worden gemaakt? Welke goede verdediging is er om die uitzondering voor kerktorens te blijven maken? Die discussie heeft ertoe geleid dat mijn fractie van oordeel is dat dit torenfonds een bruikbaar instrument is, maar dat wij het zinvol zouden vinden om bij verdere discussie over het gemeentelijk monumentenbeleid te bezien in hoeverre het mogelijk is over te gaan tot afschaffing van het torenfonds en de torens te behandelen, zoals je andere monumenten in de gemeente behandelt. Dat wil zeggen dat wij op dit moment akkoord gaan met het voorstel, maar dat het onze opinie is dat we op termijn de discussie willen aangaan over de wijze van omgaan met gemeentelijke monumenten en over welke zaken we al dan niet de moeite waard vinden om voor de toekomst in stand te houden met gemeenschapsgeld.

De heer **Roefs**: Mijnheer de Voorzitter Wij hadden een voorkeur om kerktorens met cultuurhistorische waarde onder die regeling te brengen, oftewel torens die op de monumentenlijst staan. Wethouder Mulder heeft daarvan in de commissie een lijstje opgesomd en misschien kan worden toegelicht waarom ook niet monumentale torens onder deze regeling moeten vallen.

Kerktorens hebben behalve dat ze de locatie van de kerk aanduiden een heel specifieke functie, namelijk om klokken zo hoog te kunnen hangen dat het geluid over een groot gebied wordt verspreid om de mis en de dienst aan te kondigen en ten tweede om een uurwerk te kunnen ophangen, zodat iedereen kan zien of hij wel op tijd komt. Dat betekent dat het een verantwoordelijkheid is van het kerkbestuur, want het is direct gekoppeld aan de religie. Gezien de scheiding van kerk en staat vinden wij dit een goede reden om uurwerken en klokken niet onder deze regeling te brengen.

Gezien de financiële positie van de gemeente gaan we akkoord met een sobere regeling inclusief het maximum en de drempel van € 5.000,00 voor het schilderwerk.

Als laatste nog een zinnetje dat ons in het voorstel trof. De VVD heeft er geen probleem mee, als een kerkbestuur middels reclame of wat attributen iets wil bijverdienen, zolang dat niet in strijd is met andere regelgeving. Opmerkingen over het tegendeel in het raadsvoorstel zijn aan ons niet besteed.

De heer **Bouma**: Mijnheer de Voorzitter. Kerktorens bepalen het silhouet van het dorp. Ze zijn voor het aanzien van het dorp zeer belangrijk en hebben voor een dorpsgemeenschap een sociale functie. Dat waren destijds de redenen voor het gemeentebestuur om het torenfonds in te stellen en die redenen gelden nog steeds. Niettemin was er reden om het torenfonds te herzien, omdat de ene eigenaar van een toren prima uit de voeten kon met de regels van het bestaande fonds en de ander niet aan zijn trekken kon komen.

De kern van het nieuwe voorstel is dat wordt uitgegaan van 50% subsidie voor het groot onderhoud van de toren. Het CDA kan daarmee leven. De ene eigenaar heeft daarbij voordeel en een ander zal een veer moeten laten, omdat hij niet meer 75% krijgt van de kosten maar 50%. Gezien het feit dat het bedrag nu op 50% is gesteld, ziet het CDA het niet als een noodzakelijkheid een maximum vast te stellen. Dat heb ik ook in de commissie gesteld, maar dat kreeg niet veel bijval en dat zal waarschijnlijk nu ook niet zo zijn. Ook daarmee kunnen wij leven.

Wij hebben meer problemen met het uitsluiten van het uurwerk. Ik heb in de commissie ook al gezegd dat toen de klok van de Poldertoren een aantal dagen niet op tijd liep op het gemeentehuis veel reacties kwamen en dat het de plaatselijke pers haalde. Wat voor Emmeloord ten aanzien van de Poldertoren geldt, geldt ook voor de dorpen. Men is georiënteerd op de torens en op het uurwerk daarin. Het CDA is dus van mening dat het uurwerk een onlosmakelijk deel is van het silhouet van de toren.

Aanvankelijk werd in de stukken ten aanzien van het groot onderhoud/schilderwerk een drempelbedrag van € 2.500,00 genoemd. In de eindnota wordt het opeens € 5.000,00, We hebben de motivatie daarvoor niet kunnen vinden en deze ook niet in de commissie gehoord. We vinden dat bedrag eigenlijk te hoog; € 2.500,00 is ook al f 5,500,00. Dat vinden we een aanmerkelijk bedrag om als drempel te dienen.

Wij overwegen dan ook, maar luisteren eerst even naar het antwoord, om een amendement in te dienen.

De heer **Vermeulen**: Mijnheer de Voorzitter. In hoofdlijnen zijn we het eens met uw voorstel, maar één punt zint ons niet.

Hoewel het niet in de uitleiding van het voorstel staat, maakt D66 min of meer een voorbehoud en wel op één punt. Daarop kom ik terug. U wilt om financiële redenen uurwerken, klokken en ornamenten buiten de regeling houden en daarnaast geeft u als reden dat deze niet voor belang zouden zijn voor de beeld- en kwaliteitsaspecten. Daarmee hebben we wat moeite. De klokken zijn volgens ons van groot belang voor de beeldkwaliteit van het dorp. Uurwerken en klokken zien wij als onlosmakelijk verbonden met de toren. Een spic en span geschilderde toren met nieuw voegwerk en mooi schoongemaakte stenen met een stilstaand uurwerk en klokken die niet luiden, is volgens ons niet bevorderlijk voor het aanzien van het dorp. Dat slaat in feite nergens op, als ze al slaan. Waarover praten we eigenlijk, als we het groot onderhoud van uurwerken en klokken ook meenemen in de regeling? Ook hieraan kan toch een maximum worden verbonden? Kortom, we vragen het college aan te geven wat de impact is van het onderhoud van uurwerken en klokken, als we dat zouden integreren. Ik wacht uw antwoord af alvorens tot een eindoordeel te komen.

De heer **Voorberg**: Mijnheer de Voorzitter. De basis voor ons standpunt is ook de verantwoordelijkheid van de kerk voor een eigen gebouw. We hebben hier in Noordoostpolder te maken met een historische groei en we weten ook dat kerktorens in Noordoostpolder een architectonische en cultuurhistorische betekenis hebben. We hebben bij de cultuurhistorische atlas ook erop gewezen dat daarmee toch allerlei bedoelingen zijn geweest. Er is een torenfonds en we hebben ook begrepen dat niet alleen kerken daarvoor in aanmerking kunnen komen maar ook particuliere eigenaren, dus het gaat niet specifiek om het argument dat we nu scheiding van kerk en staat zover moeten doorvoeren. Voor ons is de aanwezige situatie een punt. De architectonische en cultuurhistorische functie is voor ons de basis. Dan kunnen we akkoord gaan met deze sobere regeling en we denken dat die helderder is geworden. We onderschrijven dat, maar er mag best in de toekomst worden geëvalueerd. Het wil dus niet zeggen dat deze regeling voor ons altijd moet blijven gelden. Als er andere regelingen zouden komen, zouden die torens daaronder kunnen worden gerangschikt, maar tot op heden zijn die regelingen er niet. Als je dat wilt handhaven, moet je iets anders regelen. Dus slechts bouwkundige zaken. Het voorstel van het CDA om het uit te breiden, hoeft wat ons betreft niet. Daarmee stemmen we in met uw voorstel.

De heer **Wagemaker**: Mijnheer de Voorzitter. Wij hebben het probleem van de klok en de klepel uitgezocht en wij wachten de eerste ronde af. Daarna zullen wij onze mening geven.

De heer **Roefs**: Mag ik de P.U. vragen of ze zelf een mening hebben of gewoon luisteren naar wat de anderen vertellen?

De heer **Wagemaker**: Wij hebben een eigen mening.

De heer **Roefs**: Maar men heeft de klok horen luiden en de klepel gevonden. Ik ben ontzettend benieuwd wat die klepel is.

De **voorzitter**: Ik wil eerst wethouder Mulder het woord geven.

Wethouder de heer **Mulder**: Mijnheer de Voorzitter. Het college is van mening dat het een visie op dit voorstel moet hebben, heeft die mening toegelicht en wil graag reageren op de opmerkingen en vragen die u heeft gesteld.

De huidige subsidieregeling dateert uit 1980. Toen is er een maatschappelijke discussie ontstaan over het al dan niet invoeren van die subsidieregeling groot onderhoud kerktorens Noordoostpolder. In de gedachteswisseling die de afgelopen tijd over dit voorstel binnen het college is gevoerd, heeft het college nagedacht over de uitgangspunten die voor een deel vroeger golden en over de uitgangspunten die passend zouden zijn anno 2003.

Op hoofdlijnen is het college tot de conclusie gekomen dat anno 2003 in de samenleving van Noordoostpolder vier uitgangspunten van kracht kunnen en moeten zijn bij deze subsidieregeling groot onderhoud kerktorens.

In de eerste plaats is het college van mening dat kerktorens het silhouet van een dorp in onze samenleving bepalen en een positieve bijdrage leveren aan de landschappelijke beeldkwaliteit in de gebiedsomgeving van het dorp. Met andere woorden, privaat bezit verhoogt mede de publieke kwaliteit van de gebiedsomgeving.

Het tweede uitgangspunt is dat het daarom in de ogen van het college verantwoord is dat de lokale overheid een steuntje in de rug verleent met gemeenschapsmiddelen om de kerktorens in een goede staat van groot onderhoud te houden. Geen integrale vergoeding van de kosten, maar een steuntje in de rug.

Een derde uitgangspunt is dat er geen selectie van kerktorens moet plaatsvinden, zoals bijvoorbeeld tijdens de discussie in 1980. In het verleden heeft de rijksoverheid per dorp één kerktoren gesubsidieerd. In Emmeloord waren dat drie kerktorens. Wij willen geen selectie en ook de verenigingen voor dorpsbelang en de kerkbesturen, de private eigenaren, hebben ons in een gedachtewisseling over draagvlak voor deze subsidieregeling laten weten dat het beter is geen selectie naar bijvoorbeeld rijkssubsidies in het verleden of naar de huidige monumentenzorg toe te passen. Daarvoor is geen draagvlak in de samenleving van Noordoostpolder.

Het vierde uitgangspunt is dat de primaire verantwoordelijkheid voor regulier en groot onderhoud berust bij de eigenaren van de kerktorens en dat zijn nog steeds in de meeste gevallen de kerkbesturen, maar niet meer alleen.

Deze vier uitgangspunten heeft het college tegen het licht gehouden om te kijken of het nog steeds verantwoord is om met deze subsidieverordening en subsidieregeling door te gaan.

Daarnaast zijn er geluiden uit de samenleving gekomen die ons hebben opgeroepen. Die geluiden waren in februari 2002 het sterkst toen we met elkaar het feest van de lokale democratie in verkiezingstijd dienden. Deze geluiden waren het sterkst te horen in Tollebeek. Daar was de roep naar het college om deze subsidieregeling te evalueren heel luid en duidelijk hoorbaar en bijna alle politieke partijen hebben een tegengeluid gegeven dat het inderdaad nuttig en verantwoord zou zijn om de huidige subsidieregeling te evalueren. We hebben dat in overleg met de kerkbesturen gedaan, dus met de private eigenaren van vastgoed en in overleg met delegaties van de verenigingen voor dorpsbelang.

Wat waren nu de knelpunten die bij de evaluatie naar voren kwamen? Een belangrijk knelpunt, voornamelijk aangedragen door de kerkbesturen en het dorp Tollebeek, was dat het schilderwerk als groot onderhoud niet onder de huidige verordening valt. Bepaalde torens hebben een constructie waardoor ze bij groot onderhoud tegen dat schilderwerk aanlopen. Dat is voor ons reden geweest om het schilderwerk wel onder het groot onderhoud te brengen en wel onder de subsidieregeling. Echter het uitgangspunt is dat de primaire verantwoordelijkheid voor het regulier onderhoud ligt bij de private eigenaar. Daarmee is het naar de mening van het college juist om een eigen bijdrage te vragen in die gevallen, waarbij de constructie van de toren en het groot onderhoud met name gericht is op schilderwerk.

De heer Bouma heeft geciteerd uit een werkdocument van het college, waarbij tijdens het werkproces het college uiteraard nadenkt over de goede eindrichting en het evenwichtige eindbedrag ten aanzien van de eigen bijdrage. Werkdocumenten hebben bestuurlijk geen enkele status, terwijl het raadsvoorstel dat we u aanbieden wel status heeft. De eindconclusie van het college is dat tegen de achtergrond dat de primaire verantwoordelijkheid bij het kerkbestuur ligt het verantwoord is € 5.000,00 aan eigen bijdrage te leveren. Het is passend bij de financiële situatie van de gemeente om ook de doelstelling van financiële beheersbaarheid te dienen. Dat was het eerste knelpunt waaraan het college ook een conclusie heeft verbonden. Ik hoop de heer Bouma en het CDA met dit antwoord te hebben overtuigd dat het alleszins verantwoord is om een eigen bijdrage van € 5000,00 te vragen in die specifieke situaties.

Over kostenbeheersing gesproken; er lijkt een raadsbrede steun voor de visie van het college dat het maximeren van die € 25.000,00 past bij het feit dat de eerste verantwoordelijkheid ligt bij de eigenaar van de toren.

Het vierde knelpunt was het differentiëren in subsidiepercentages. Wij belanden in subjectieve criteria en het gelijkheidsbeginsel is gecheckt bij de kerkbesturen. Hierover werd net als in 1989 wat genuanceerd gedacht, maar uiteindelijk is hieruit 50% gekomen.

Niet eten van twee walletjes is ook een knelpunt dat bij de evaluatie naar voren is gekomen. Dat betekent gebruik maken van één verordening.

Wij hebben met de kerkbesturen een gedachtewisseling gehad over de reclame-uitingen. Het lijkt niet nodig de verschillen te verscherpen. Ik heb uw beleving gehoord, de beleving van het college, het gevoel dat het college erbij heeft in relatie tot schoonheid en beeldkwaliteit. Dat hebben wij op onze manier geformuleerd in het raadsvoorstel.

Dan kom ik tot slot bij een laatste knelpunt dat bij de evaluatie naar voren is gekomen en dat is het al dan niet subsidiëren van uurwerken en dergelijke. Wat zijn de overwegingen voor het college geweest om dit te houden als in 1980? We hebben 23 jaar geen wanklanken gehoord uit de samenleving, niet van een kerkbestuur, niet van een dorpsbestuur, dat uurwerken zouden moeten worden gesubsidieerd.

We zetten nu de schijnwerper via de evaluatie van deze verordening erop. In het licht van die schijnwerper kunnen mensen nog eens aan bepaalde elementen denken.

De overwegingen van het college om u te ontraden uurwerken onder de subsidieregeling te laten vallen zijn van een wat verschillende orde. Het past niet bij de uitgangspunten en de doelstelling van de subsidieregeling. Die uitgangspunten heb ik al genoemd. Kerktorens bepalen het silhouet en leveren een positieve bijdrage aan de landschappelijke kwaliteit in de gebiedsomgeving van het dorp. Het college vindt het verantwoord om die publieke functie een steuntje in de rug te geven. Een sociale functie op dorpsniveau, een regionale functie die de kerktoeren heeft en het uurwerk wellicht ook, anderen zijn veel bekwaamder dan ik om daarover een oordeel te vellen. Ik geloof dat graag voorzitter, maar dat is niet het motief van het college en het college vindt dat ook niet zwaar en verantwoord genoeg om die functies op lokaal niveau te subsidiëren.

Ik ga even terug; 23 jaar geleden was dezelfde discussie; er verandert dus niet zoveel. Ook toen werd gezegd met een diversiteit aan meningen: laten we dat niet doen. Laat de sociale functie over aan het kerkbestuur en aan de totale dorpsgemeenschap. Als die het werkelijk op prijs stelt bij gebrek aan andere uurwerken om het tijdstip van de dag te kunnen bepalen, kan men voor die sociale functie met particulier initiatief op dorpsniveau aan de bel trekken om geld uit te trekken voor die private functie van een toren. Wij vinden het niet verantwoord daarvoor gemeenschapsgeld uit te trekken.

Het voorstel komt vanuit het CDA. Ik wil benadrukken – en dat moet het CDA zeker aanspreken – dat de gemeente Noordoostpolder in een situatie verkeert met een buitengewoon wankel evenwicht tussen kosten en uitgaven. Financieel gezien gaan we een lastige periode tegemoet en het college vindt het niet verantwoord om de deuren open te zetten en de kostenbeheersing aan de kant te zetten, daarvoor geen oog meer te hebben en te zeggen: bij dit selectieve raadsvoorstel trekken wij ons niets aan van kostenbeheersing. Naast de twee andere argumenten is dit ook belangrijk. Wij moeten het doen met financiële soliditeit en dat is een waardevolle uitspraak. Ook het college luistert daarnaar goed en dat is één van de onderbouwingen, waarom wij u dit moeten ontraden.

Dan kom ik bij de heer Vermeulen die vraagt wat de financiële impact is, wanneer we het voorstel van het CDA overnemen. Dat weet ik niet precies. Ik kan u wel een paar voorbeelden noemen van een financiële impact. Om een indruk te geven. Eén reparatie aan de grote wijzer van de poldertoren, inclusief het opnieuw voorzien van bladgoud en de verlichting, kostte in 1999 € 5.000,00. De vervanging van de wijzerplaat, inclusief het vergulden van de wijzers en de haartjes van de klokkenstoel, kostte in 2000 € 6.000,00. We praten dus denk ik, alhoewel het college dit dus niet precies weet, over duizenden euro's. Dat ten aanzien van het algemene gevoel dat bij het college leeft over uw inbreng.

De heer **Bouma**: Mijnheer de Voorzitter. De taakwethouder heeft ten aanzien van de uurwerken een goedvol betoog gehouden. Hij heeft bijna de halve polder erbij betrokken en op een gegeven moment was ik het spoor bijster in verband met de uurwerken. De torens in de dorpen hebben wel degelijk, in tegenstelling tot hetgeen u zegt, een sociale functie.

Wethouder de heer **Mulder**: Dat heb ik niet ontkend. Ik vind ook dat de kerktorens op lokaal dorpsniveau een sociale functie hebben. Wij vinden echter dat het niet verantwoord is om die sociale functie met publiek geld te financieren.

De heer **Bouma**: U waardeert die sociale functie anders dan het CDA. Wij zijn niet onder de indruk van uw betoog ten aanzien van de uurwerken en al helemaal niet als u de financiën erbij betreft. Natuurlijk zijn wij voor een degelijk financieringsbeleid voor onze gemeente, maar binnen het hele financieringsbeleid gaat het om het maken van keuzen en het kan niet uw bedoeling zijn dat we van nu af aan nergens meer geld voor uittrekken.

Het gaat straks erom dat we heel kritisch kijken waarvoor we het geld uittrekken en wat dat betreft zullen we in de nabije toekomst zaken tegenkomen, waarop we volgens het CDA kunnen bezuinigen.

Wethouder de heer **Mulder**: Het kan toch niet de bedoeling zijn van het CDA dat aan de vooravond van een heel moeilijke discussie over opbrengsten en kosten, uitgaven en ontvangsten, we nu al beginnen met de deur open te zetten.

De heer **Bouma**: Mijnheer Mulder, we hebben het straks over miljoenen en nu misschien over een paar duizend euro. Waarover heeft u het? U overdrijft schromelijk. We zijn het dus volstrekt niet met u eens.

De heer **Roefs**: Wie het kleine niet eert, is het grote niet weerd. Dat geldt ook in dit geval. Als u nu al niet de afweging kunt maken tussen bouwkundige en aanvullende zaken, komen we straks in grote problemen. Dan heeft u het alleen nog maar over het geld, niet over de andere, goede argumenten die de wethouder aanvoerde om die uurwerken en klokken uit te sluiten.

De heer **Bouma**: Laten we hopen dat we de komende tijd niet op deze manier blijven gaan millimeteren. Het CDA blijft bij haar standpunt en wil een amendement indienen ten aanzien van het uurwerk. Het CDA wil ook een amendement indienen ten aanzien van de drempel voor het groot onderhoud. Ik heb begrepen dat we dat ook namens de fractie van de P.U. mogen doen.

De heer **Van Steen**: Mijnheer de Voorzitter. De P.U. is wel de mening toegedaan dat een uurwerk of een dorpsklok hoort te lopen.

De heer **Bouma**: Het is een beetje onduidelijk. Het zijn twee amendementen namens het CDA.

De **voorzitter**: Ik stel voor dat de bode ze uitdeelt en dat u ze voorleest. Dan kunnen de andere fracties daarna aangeven of ze deze al dan niet steunen.

De heer **Bouma**: Het eerste amendement luidt:

Toelichting

Tijdens de behandeling van het raadsvoorstel tot vaststelling van een subsidieregeling voor het groot onderhoud van kerktorens is door de vertegenwoordiger van het CDA in de commissie het voorstel gedaan de subsidieregeling ook van toepassing te verklaren op de uurwerken die zich in de kerktorens bevinden. De bedoeling van het onderstaande amendement is om dit mogelijk te maken. Het slaat niet op de luidklokken en de ornamenten.

Tekst van het amendement:

Aan artikel 1 toevoegen een nieuwe definitie:

Uurwerk: het zich in de kerktoren of kerk bevindende mechaniek en de op te toren afleesbare wijzerplaat of wijzerplaten.

Aan artikel 2 in lid 1 toevoegen: achter kerktoren "en uurwerk".

Aan artikel 2, lid 2 sub a toevoegen tussen "voorzieningen" en "tot" "met betrekking tot de kerktoren".

Aan artikel 2, lid 2 toevoegen:

d. alle werkzaamheden en voorzieningen die het normale jaarlijkse onderhoud aan het uurwerk te boven gaan.

Door aanvragen dient te worden aangetoond dat er jaarlijks onderhoud aan het mechaniek van het uurwerk is gepleegd gedurende de drie jaren voorafgaande aan de aanvraag.

In artikel 14 sub a wordt geschrapt "en uurwerken".

Het CDA meent met deze wijzigingen te kunnen bewerkstelligen dat het echt gaat om groot onderhoud van uurwerken.

Het tweede amendement luidt:

Toelichting

In de verslagen naar aanleiding van de evaluatie met betrekking tot de expirerende subsidieregeling wordt de drempel van het groot onderhoud schilderwerk aanvankelijk gelegd bij € 2.500,00.

Er zijn naar de mening van het CDA door het college geen doorslaggevende argumenten aangereikt waarom in de voorgestelde regeling wordt voorgesteld de drempel bij € 5.000,00 te leggen.

Het CDA is van mening dat een drempel van € 2.500,00 voldoende hoog is om te voorkomen dat de gemeente meebetahlt aan het reguliere onderhoud.

Reden waarom de fractie van het CDA voorstelt de drempel van groot onderhoud in artikel 2, lid 2 sub c te leggen bij € 2.500,00.

Tekst van het amendement:

In artikel 2, lid 2 sub c wijzigen het bedrag van € 5.000,00 in: € 2.500,00.

De heer **Roefs**: Mijnheer de Voorzitter. Ik dank de heer Mulder voor de toelichting waarom het college heeft gekozen om niet alleen de kerktorens uit de monumentenlijst onder de regeling te brengen, maar ook alle andere torens die in de dorpen van belang zijn. Het intrigeerde me dat hij het over het silhouet heeft voor de omgeving en de heer Bouma ook. Wat is nu een silhouet? Dat is eigenlijk dat deel van een toren dat je ziet als de zon erop schijnt of de schaduwwerking voor de omgeving. Wat je dan niet ziet, is het uurwerk. Het uurwerk zit namelijk tegen de kerktoren aangeplakt en dat zie je dus niet in een schaduw. Ik denk dat de heer Bouma een ander beeld heeft van een silhouet dan wij.

Ik kom op de twee amendementen. Over de uurwerken: het uurwerk is geen deel van het silhouet. Een uurwerk heb je tegenwoordig minder nodig, want iedereen heeft een horloge. Ik vind het essentieel dat de dorpen ongelijk worden behandeld. Er is namelijk één dorp, Nagele, dat geen kerktoren met uurwerk heeft maar een losstaand uurwerk. Die valt dus niet onder de regeling. Ik vind dat unfair ten opzichte van het dorp Nagele.

De heer **Haagsma**: De VVD kan daarvoor een amendement indienen.

De heer **Roefs**: Dat doen wij niet, want er waren al twee andere argumenten om het niet te doen. Dit derde argument vind ik zwaarwegend en de P.U. zou daarmee voor een leefbaar Noordoostpolder rekening moeten houden.

Wij zijn tegen het argument voor het schilderwerk vanwege de sobere regeling.

De heer **Wagemaker**: Mijnheer de Voorzitter. Wij kunnen ons scharen achter de amendementen van het CDA. Voor wat betreft de klok en de klepel, wij vinden het ook een afknapper, als je een fraai gerestaurerde kerktoren ziet, waarvan het uurwerk er shabby bij hangt. Het is hetzelfde beroerde gevoel dat je krijgt, als je surft over het internet en je komt op een pagina die kennelijk jaren niet is bijgehouden. Dat is ons klok en klepelspel.

De **voorzitter**: Het amendement over de drempel en het subsidiebedrag. Daarmee bent u het ook eens?

De heer **Wagemaker**: Wij zijn het met beide amendementen eens.

De heer **Voorberg**: Mijnheer de Voorzitter. Wij zijn niet voor subsidie voor uurwerken, maar je zou de wethouder bijna een heel grote kerktoren voor zijn deur toewensen met een heel groot uurwerk. Dan kan hij zijn spreektijd goed in de gaten houden. Dat is niet serieus bedoeld, want hij heeft uitstekend geantwoord.

De poldertoren is heel goed zichtbaar en die wordt vanuit Zwitserland aangestuurd, dus dat kan niet beter. Wij hebben in onze eerste ronde al gezegd dat wij vinden dat uurwerken niet bij de bouwkundige aspecten en cultuurhistorische, architectonische uitgangspunten behoren. Daarom vinden wij dat dit ook niet behoeft te worden ondersteund. Als je van een uurwerk moet aantonen dat je drie jaar voorafgaande aan de aanvraag goed onderhoud hebt gepleegd, dan zal groot onderhoud waarschijnlijk nooit aan de orde komen. Is het dan niet overbodig om daarover te praten? Het is dan zelfs mogelijk dat men ondersteuning aanvraagt voor een volledige vervanging en dat zou wel heel ver gaan. Wij zijn het dus niet eens met het eerste amendement.

De drempel voor het schilderwerk hoeft wat ons betreft ook niet te worden verlaagd. Wij vinden dit een uitstekend uitgangspunt.

De heer **Vermeulen**: Mijnheer de Voorzitter. Het zal u niet verbazen dat ik een andere mening heb, omdat dit aansluit op mijn betoog in de eerste termijn. Wethouder Mulder heeft mij niet kunnen overtuigen. Hij noemt als argument het silhouet van het dorp, maar er is nog een ander argument en dat vermeldt u zelf in het raadsstuk, dat is namelijk het beeld- en kwaliteitsaspect.

Dat gaat op een iets ander punt in. De hele ervaring van een toren en de klok en het uurwerk is daarbij betrokken. Wij zien die toren inclusief de klok en het uurwerk als onlosmakelijk met elkaar verbonden. Als u het heeft over de financiële impact van het hele gebeuren, dus als wij het uurwerk, de klokken en de ornamenten erbij betrekken en als we dan over te grote bedragen spreken, u noemt een bedrag van € 5.000,00, dan hebben we het over bladgoud. Het lijkt me niet dat iedere klok bladgoud heeft. Het gaat mij erom, waarover praten we als we het wel zouden subsidiëren. Er kan toch een maximum aan worden verbonden?

Ik geef daarmee zelf aan dat ik het niet als een blanco cheque wil invullen en daarvoor een bepaald bedrag wil uittrekken. Als ik het amendement van het CDA goed interpreteer, blijft dat binnen de bestaande budgetten. Er zal dus minder budget beschikbaar moeten zijn voor het reguliere onderhoud, maar daarin wordt opgenomen uitsluitend het uurwerk en niet de klokken en de ornamenten. Ik vind dit een goed en acceptabel voorstel. Ik kan hiermee instemmen. U heeft mij dus niet overtuigd, mijnheer Mulder. Ik ga ook akkoord met het drempelbedrag. Ik kan me vinden in het tweede voorstel van het CDA.

De heer **Ruifrok**: Mijnheer de Voorzitter. Ik heb in mijn betoog in eerste instantie al aangegeven dat er voor ons in de beschouwing twee kernbegrippen zijn. Het ene is hanteerbaarheid en het andere is houdbaarheid.

Dit is op dit moment in de bijgestelde vorm een hanteerbare, heldere en goed uitlegbare regel die ook financieel redelijk in de hand is te houden. Hij is ons sober en uitgebreid genoeg. In die zin steunen wij dus het collegevoorstel.

Ik heb wel een aantal redenen om te twijfelen aan de houdbaarheid op termijn. De ene is financieel, want ik denk dat we daarover op lange termijn nog eens moeten discussiëren. De tweede is of de kwalitatieve argumentatie met betrekking tot bouwkundige en cultuurhistorische kwaliteit afgewogen genoeg heeft plaatsgevonden en of daarvoor een objectieve maatstaf is gehanteerd of gewoon een gemakshalve aanname dat iedere toren die er op dit moment toevallig staat daaraan inderdaad een bijdrage levert. Ik ben het met u eens dat daarover geen discussie is gevoerd anders dan in het kader van de gemeentelijke monumenteninventarisatie, waarbij een aantal torens als monument is aangewezen. Daarnaast moeten we nog eens kijken en ik hoop dat we dat doen met een iets grotere mate van precisie en objectiviteit dan nu is gebeurd. Ik moet overigens het college prijzen met het feit dat er in ieder geval een prachtig nieuw begrip is geïntroduceerd, namelijk gebiedsomgeving. En dubbelop begrip, want het zegt hetzelfde in één keer en vervolgens doet het alsof het iets voorstelt. Mij is de inhoud daarvan niet volstrekt helder.

Ter wille van de hanteerbaarheid gaat mijn fractie akkoord met het voorstel en wij hebben aan beide amendementen geen behoefte.

Wethouder de heer **Mulder**: Mijnheer de Voorzitter. Ik neem aan dat u de amendementen niet klaar had voor de argumentatie van het college. U heeft de argumentatie van het college gehoord. Ik heb eigenlijk nog een vraag. Ik kan het namelijk niet beter verwoorden dan met de argumenten die ik heb genoemd. Ik kan er niet trots op zijn dat ik u niet heb kunnen overtuigen. Wij denken dat wij gelijk hebben, maar u bepaalt of wij gelijk krijgen.

De heer **Bouma**: Mijnheer de Voorzitter. Wij hadden de verwachting dat de wethouder in de raadsvergadering dezelfde argumenten zou gaan gebruiken als in de commissie. Daarop hebben we geanticipeerd en u bent consistent.

Wethouder de heer **Mulder**: Dat ben ik absoluut niet met de heer Bouma eens. Ik heb in de commissie een ander argument gebruikt ten aanzien van het feit of het verantwoord is om aan uurwerken gemeenschapsgeld te besteden, namelijk het in kwantiteit duurzame element. Het is 23 jaar intact geweest zonder enige klacht. U zet het nu in de schijnwerpers en u ziet hiervan nu ineens de maatschappelijke noodzaak in, terwijl we daarover nooit een maatschappelijk signaal hebben ontvangen. Dat argument heb ik in de commissie gehanteerd. Vanavond heeft het college daar nog drie argumenten bij gezet. Als u daarnaar goed heeft geluisterd, heeft u nu vier argumenten kunnen horen, maar ik heb de indruk dat het niet helpt welke argumentatie het college ook zal hanteren.

Het college heeft vier kwaliteitsargumenten en wij hebben er niet meer dan vier. Als de P.U. en het CDA niet kunnen worden overtuigd met deze vier kwaliteitsargumenten, dan is de besluitvorming aan de raad.

De **voorzitter**: Zijn er nog mensen die een stemverklaring willen afleggen die anders is dan zij in de vorige ronde naar voren hebben gebracht? Nee, mag ik dan constateren dat beide amendementen van het CDA zijn aangenomen en dat dit betekent dat de uurwerken wel onder de verordening komen te vallen en dat de drempel wordt verlaagd van € 5.000,00 naar € 2.500,00?

De heer **Ruifrok**: Mijn fractie wil dan de aantekening tegen het hele voorstel te hebben gestemd.

De heer **Roefs**: Mijnheer de Voorzitter. Daarbij sluiten wij ons aan. Wij verwerpen het voorstel zeker op de manier waarop nu misbruik wordt gemaakt van gemeenschapsgeld.

De heer **Reijenga**: Mijnheer de Voorzitter. Mag ik daartegen ernstig protesteren? Het is een democratisch besluit; we doen dat op argumenten en wat dat betreft vind ik dat de constatering van de heer Roefs kant noch wal raakt.

De heer **Ruifrok**: Mijnheer de Voorzitter. De reden dat ik namens mijn fractie tegen het geamendeerde voorstel stem, is inhoudelijk dezelfde als die van de heer Roefs. Wij denken dat het financieel onverantwoord is.

De heer **Roefs**: Dat is ook de interpretatie die ik wil geven aan het woord misbruik.

De heer **Van Steen**: Ik heb problemen met misbruik van gemeenschapsgelden maken. Dat vind ik een veel te zware term.

De **voorzitter**: Dat is een motivering voor uw stem. Ik wil naar de besluitvorming. Ik constateer dat de amendementen zijn aangenomen, dat de fracties van de PvdA/GroenLinks en de VVD tegen het hele voorstel zijn en dat de fractie van de ChristenUnie/SGP voor het collegevoorstel is en geen behoefte heeft aan de amendementen.

Met de aantekening dat de PvdA/GroenLinks, de VVD en de ChristenUnie/SGP tegen de amendementen stemmen, worden de amendementen aangenomen.

Met de aantekening dat de PvdA/GroenLinks en de VVD tegenstemmen, besluit de gemeenteraad overeenkomstig het geamendeerde voorstel.

De **voorzitter**: Ik schors de vergadering.

Schorsing

De **voorzitter**: Ik heropen de vergadering.

7. Windturbine Zwartemeerweg 52 te Kraggenburg

Wethouder mevrouw **Bij de Vaate**: Mijnheer de Voorzitter. Er is in de commissie gevraagd naar de status van de nota Evaluatie plaatsing windturbines bij agrarische bedrijven van 10 januari 1996. Even in het kort wat het doel van die nota was. Wij hadden toen een paar jaar gewerkt met het solitaire windmolenbeleid en het bleek dat naar aanleiding van de aanvragen veel aanvragers wensen hadden in verband met mogelijke hinder van omwonenden om de erfvergrotingen zo groot te maken, dat die eigenlijk in geen verhouding zouden komen te staan tot het erf dat men had. Het college heeft toen gezegd dat het beleid erop zou moeten zijn gericht om niet meer dan één turbine te plaatsen op het agrarische bouwperceel met geringe uitbreiding daarvan. Het doel daarvan was om te voorkomen dat het open landschap teveel zou worden aangetast door windturbines die op de kavels zouden worden geplaatst en daarmee de ruimtelijke structuur van het gebied zouden aantasten. Ik zal een voorbeeld geven.

Wanneer een erf van 70 bij 70 ten behoeve van de plaatsing van een windturbine zou moeten worden uitgebreid tot het maximum van 70 bij 210, wordt de situering van zo'n windturbine ondanks een aan te leggen erfsingelbeplanting als een plaatsing op de kavel ervaren. Dat was de inhoud van de nota.

Het college heeft vervolgens naar aanleiding van die evaluatie besloten om de breedterichting niet verder dan 100 meter te laten overschrijden.

Die regels heeft het college voor zichzelf vastgesteld, opdat het college besluiten zou kunnen nemen waar de windmolens zouden moeten worden geplaatst. In vroegere tijden deden we dat aan de hand van een nota LNV die al jaren verouderd is en niet meer handzaam is. Vandaar dat we hiervoor zelf regels hadden.

Wat is nu de status van deze regels? Het betekent dat het college zelf aan het ambtelijk apparaat een geschreven document had gegeven, waaraan men het kon toetsen. De vraag van de heer Voorberg was: is dat gepubliceerd, zodat iedereen het kon weten.

Sinds 1998 is het in het kader van de nieuwe algemene AWB zeer gewenst om dit soort regels te publiceren. Voor die tijd was het niet verplicht, maar het is wel een openbaar besluit geweest van het college. Dat

dit soort regels als een bestendige gedragslijn kunnen worden gehanteerd, hebben we kunnen zien uit de jurisprudentie ten aanzien van Ten Brinke, waarin de rechter heeft gezegd: hoewel het beleid van de raad niet op papier stond maar wel ernaar is gehandeld, namelijk dat voor opslag van gewasbeschermingsmiddelen aanvragers regelmatig werden verwezen naar industrieterreinen, was het een bestendige gedragslijn. Op basis daarvan heeft de rechter besloten dat Ten Brinke dus niet in het buitengebied kon.

Dat voor zover de status en de inhoud van de nota Evaluatie plaatsing windturbines bij agrarische bedrijven waarnaar de heer Voorberg heeft gevraagd.

De heer **Vermeulen**: Mijnheer de Voorzitter. Ik heb getracht de hoofd- en de bijzaken van uw voorstel goed op een rijtje te krijgen en dat viel niet mee, want ik ben geen jurist maar een doodgewoon raadslid. Uitgemaakt is en door de rechter vastgesteld dat er sprake was van een verzoek om een principeuitspraak ofwel een mededeling omtrent de destijds te verwachten beslissing en dus niet van een bouw-aanvraag, hoe beperkt van omvang dan ook.

In het algemeen is het de verantwoordelijkheid van een gemeente om zorgvuldig met haar burgers om te gaan en redelijk en billijk te handelen, bijvoorbeeld bij bouw aanvragen. Aanvankelijk werd de aanvraag als een bouw aanvraag gezien. Toetsing aan het destijds geldende beleid zou zo op het eerste gezicht moeten leiden tot een honorering; immers solitaire molens waren op het moment van de aanvraag nog toegestaan. Ik kom daarop later terug.

De afwijzing van de aanvraag had volgens ons echter ook te maken met de locatie van de windmolen naar de zijkant van het erf dat op basis van de toen en ook nu nog geldende regelgeving niet werd toegestaan. Kan het college zeggen of dit een juiste conclusie is?

Het volgende aspect is het moment van het bekendmaken van het voorbereidingsbesluit. Ik heb daarop zojuist antwoord gekregen. Was dit nu voor of na het indienen van de bouw aanvraag? Dit is nu wat helderder, maar het blijft wat vaag en het is ook na de commissie nog niet helemaal duidelijk geworden. Ik begrijp nu van het college middels de besluitenlijst van het college zelf dat die openbaarmaking kennelijk toch heeft plaatsgevonden, maar kon de burger zich baseren op dat openbaar gemaakte beleid en op een zorgvuldige en eerlijke beoordeling? Het blijft wat mistig.

Alles overziende lijkt het erop dat het college zich verschuilt achter strikt juridische argumenten en de mist eerder verdicht dan oplost. Een voorbeeld. Ik snap niet dat op 21 december 2000 het beroep gegrond wordt verklaard, het besluit van de gemeente wordt vernietigd, maar toch de rechtsgevolgen van het besluit in stand blijven. Het lijkt erop dat op 21 december 2000 de heer Papma juridisch wel heeft gewonnen, maar feitelijk heeft verloren. Overigens een uitspraak die later weer wordt vernietigd door de Raad van State. Het wordt er niet duidelijker op.

Wij neigen ernaar de heer Papma het voordeel van de twijfel te geven, ondanks het risico van precedentwerking. We moeten ook hier het algemene beleid toetsen aan de thans voor ons liggende casus. We kunnen eigenlijk niet tot een goed en verantwoord besluit komen en wachten eerst het antwoord op de vragen af, alvorens tot een totaal oordeel te komen.

De heer **Voorberg**: Mijnheer de Voorzitter. De raad heeft na de dualisering een meer volksvertegenwoordigende rol gekregen. Daarover zijn we het allemaal wel eens. Wij zijn niet gekozen om als jurist op te treden in het oerwoud van de juridisering van het openbaar bestuur.

Wij willen bij de beoordeling van uw voorstel dan ook vooral kijken naar de algemene beginselen van behoorlijk bestuur, zoals ze vroeger werden genoemd.

En dan stellen we maar een aantal simpele vragen. Is het logisch dat een verzoek eerst bijna drie jaar wordt beschouwd als een bouw aanvraag en een aanvraag om een erfvergroting en nu niet meer?

Dit lijkt ons niet. Het volgende had ik opgeschreven voordat ik het verhaal van mevrouw Bij de Vaate heb aangehoord, dus ik moet het even aanpassen. Ik wilde zeggen: is het behoorlijk om beleidsregels niet te publiceren? Dan moet ik aanmerking nemen hetgeen u heeft gezegd. U zegt dat ze in feite zijn gepubliceerd via de bekendmaking van de besluiten van B&W. Ik versta onder publicatie een echte, complete publicatie van wat ons beleid is. Verscholen in de besluitenlijst is dat voor de burgers wel erg moeilijk te volgen. Het is voor ons soms al moeilijk te volgen wat precies wordt bedoeld. U heeft gezegd dat er sinds 1998 kennelijk uitspraken gedaan zijn in andere gevallen.

Ik dacht uit de geschiedenis van het openbaar bestuur te hebben begrepen dat het al veel eerder gebruik was dat beleid dat in vrijheid kan worden vastgesteld door een bestuursorgaan eerst zou moeten worden gepubliceerd, alvorens je echt ervan kon spreken dat burgers daarvan op een goede manier gebruik kunnen maken en daarmee rekening kunnen houden. Ik ben dat al veel eerder tegengekomen, maar het kan

best zijn dat dit niet formeel kan worden afgeleid uit welke uitspraak dan ook. Ik had dat in ieder geval zorgvuldig gevonden, als dat was gebeurd, zeker als je dat als kern beschouwt. U zegt dat men het had kunnen weten, maar op basis waarvan? Dit als toelichting op hetgeen ik had opgeschreven. Ik wil dat wel wat nuanceren, maar het doet eigenlijk niet af aan mijn principe dat ik vind dat dit had moeten gebeuren.

Als in soortgelijke gevallen de gemeente wel, ik bedoel dus windmolenaanvragen, gezien de voorgeschiedenis medewerking verleent – en die gevallen zijn u en ons bekend – om solitaire windmolens nog te plaatsen, ook nadat het besluit was genomen om dat niet te doen, omdat het kennelijk lopende aanvragen waren, waarom is dat hier dan niet gebeurd? Er is een uiterst verwarrende voorgeschiedenis geweest en wij vinden ook, zoals de heer Vermeulen zei, dat het een basis is om het voordeel van de twijfel naar de aanvrager toe te schuiven. Het tegenwoordige beleid van erfvergroting is in ieder geval gewijzigd. Dat was toen inderdaad kennelijk volgens die al dan niet gepubliceerde notitie niet mogelijk; nu is dat wel mogelijk. Dat brengt ons dan eigenlijk tot de conclusie, dat als we dan het voordeel van de twijfel schuiven naar het samenwerkingsverband Papma/Boersma, je dan op basis van de huidige situatie de erfvergroting heel anders benadert met de 150 bij 150 vergroting.

Wij zijn ook van mening dat de gemeente niet in alle gevallen puur juridisch de zaak moet onderbouwen. Je zult daar ook wel eens een keer bovenuit moeten stijgen en denken, is dit redelijk en billijk. Hoe kijken we daarnaar als openbaar bestuur? We moeten ook eens door de bril van de burgers kijken. Hoe komt het over, kan in redelijkheid worden uitgelegd wat hier is gebeurd? Dan is onze slotconclusie, dat we veel woorden eraan kunnen toevoegen, maar dat voegt veel toe aan een uitgebreid verhaal dat bij velen bekend is en ik wil niet in juridische zaken treden. Wij willen graag erboven uitstijgen en zeggen dat de historie van deze aanvraag complex is en dat er verwarrende situaties zijn geweest. Wij willen voorstellen om het samenwerkingsverband Papma/Boersma als uitzondering op het beleid dat er geen solitaire windmolens worden geplaatst te beschouwen. Op het moment dat die aanvraag, waarover onduidelijk bestond, is gedaan, was dat nog niet besloten. Daarom kunnen we als uitzondering op het bestaande beleid proberen om op basis van het nieuwe ervenbeleid medewerking te verlenen, eventueel zelfs aan een bestemmingsplanwijziging, zoals laatst ook is gedaan om andere redenen. Als het problemen geeft bij artikel 19, kom je bij een bestemmingsplanwijziging. Als je die procedure moet ingaan, zul je dat eventueel moeten doen.

De heer **Van Steen**: Mijnheer de Voorzitter. Ook bij de P.U. leeft het idee dat de procedure ten aanzien van deze windmolen op een verkeerd spoor is gekomen. Het college heeft op 9 maart 1999 de principe-uitspraak opgevat als een bouwaanvraag en een aanvraag voor erfvergroting. Het is een heel juridisch verhaal en het wordt erg onduidelijk. Achteraf blijkt het een foutieve inschatting te zijn geweest. Volgens onze fractie heeft de heer Papma recht op de juiste procedure en dat lijkt ons in dit geval een artikel 19 WRO. Als je als burger bij de gemeente komt met de bedoeling om een windmolen te bouwen, moeten er duidelijke regels zijn en kan het niet zo'n wirwar worden als het nu is geworden. Onze vraag is dan ook waarom het college niet bereid is hem deze procedure te laten doorlopen onder de toen geldende voorwaarden. Hij is volgens ons de laatste aanvrager van een solitaire molen en daarmee heeft het geen precedentwerking.

De heer **Bouma**: Mijnheer de Voorzitter. Het CDA heeft een diepgaande studie gemaakt van de aanvraag van de heren Papma en Boersma ten aanzien van de windmolen. De fractie heeft behoorlijk geworsteld met deze kwestie en is tot de volgende overwegingen gekomen.

De centrale vraag is of het college terecht heeft geweigerd om aan de aanvraag mee te werken. Het juridisch traject heeft ons daarvoor geen werkbare aanknopingspunten geleverd.

Het lijkt erop dat zowel de rechter als de Raad van State om de hete brij heen heeft gelopen. Rest ons de vraag of er sprake is geweest van rechtsgelijkheid. Het verzoek om een principe-uitspraak ten aanzien van de realisering van de erfuitleiding met daarop een windturbine is door het college ons inziens welwillend opgevat als een bouwaanvraag en een aanvraag om erfvergroting. Op de locatie waar de windturbine was gepland, namelijk 150 meter van de erfgrans in de breedterichting, is van toepassing het bestemmingsplan Landelijk gebied. En dat stuk wordt aangemerkt als agrarisch productiegebied.

Het college maakte destijds gebruik van haar bevoegdheid om onder voorwaarden vrijstelling te verlenen om toch buiten de erfgrans windturbines te plaatsen. Het college heeft bij besluit van 10 januari 1996 ter zake van de erfuitleiding ten behoeve van solitaire windmolens nadere beleidsregels vastgesteld. Het CDA stelt vast dat het college deze bevoegdheid heeft. Ze is namelijk niet verplicht om vrijstelling te verlenen. Eén van die regels stelt dat de uitbreiding in de breedterichting de 100 meter niet overschrijdt. Op

basis van deze regel is de bewuste aanvraag afgewezen. We mogen aannemen dat na de vaststelling van voornoemde beleidsregel meerdere agrariërs het college hebben verzocht om het plaatsen van een windturbine naast het erf verder van 100 meter in de breedterichting. We hebben niet kunnen constateren dat dit ergens is gehonoreerd. Wij denken dat het college een consistent beleid heeft gevoerd. Is er inderdaad consistent beleid gevoerd? Dat betekent dat het honoreren van de aanvraag van Papma een vorm van rechtsongelijkheid zou betekenen ten opzichte van eventueel eerdere aanvragen.

De heer Papma heeft ooit gevraagd waarom hij niet in de gelegenheid is gesteld om zijn aanvraag compleet te maken. Het zou hem in de gegeven situatie alleen maar veel tijd en geld hebben gekost zonder dat dit de door hem gewenste vergunning zou opleveren. Indien de heer Papma de aanvraag had gedaan voor een situering van de windturbine in de dieperichting, was dat zeer waarschijnlijk ook niet gehonoreerd in verband met milieueisen; de molen moet namelijk meer dan 200 meter van woningen zijn verwijderd.

Het CDA komt tot de conclusie dat op basis van de destijds geldende regelgeving en de toenmalige stand der techniek van de molens het niet mogelijk was om in de omgeving van het erf van de heer Papma een windturbine te plaatsen. Deze was toen dus ook niet geplaatst, als het beleid ten aanzien van solitaire windturbines ongewijzigd was gebleven. Het college heeft dus correct gehandeld, alhoewel we het wat flauw vinden dat het college in zijn recente motivering zich verschuilt achter de Raad van State die vindt dat het college de brief strikt als een verzoek om een principe-uitspraak had moeten behandelen en niet als bouwaanvraag.

Het CDA vindt het spijtig voor de heren Papma en Boersma. We gunnen ze best een windturbine, maar in de ruimtelijke ordening gaat het erom dat we iedereen gelijk behandelen. Voor zover wij dat nu kunnen taxeren is dat ook gebeurd.

Voor ons is heel cruciaal of er consistent beleid is gevoerd. Ik heb zojuist een tekening gezien die iets anders suggereert en waarbij – als het waar is – wel een molen verder is geplaatst dan die 100 meter. Daarbij moeten we wel opmerken dat dit gaat over een situatie van een vervanging van een molen, waarin de eerste molen nog verder weg stond. Hoe moeten we die situatie bekijken?

De heer **Ruifrok**: Mijnheer de Voorzitter. Eerst maar beginnen met de vaststelling dat als iets complex en verwarrend is dit geen reden mag zijn om vervolgens niet bestuurlijk consequent en eenduidig te handelen. Dat dwingt ons tot een vrij intensieve studie van een tamelijk ingewikkeld verhaal met veel verschillende aspecten.

Een paar opmerkingen van inhoudelijke en procedurele aard en dan kom ik tot een voorlopige conclusie. Ik denk dat los van hoe het procedureel is verlopen het interessant is om je af te vragen of de kwestie van bouwaanvraag versus principe-uitspraak uiteindelijk tot een andere inhoudelijke afweging zou leiden dan de afweging van het college is geweest en is. Ik denk dat dit naar de heer Papma een helderheid is die van belang is om in de gaten te houden bij het verdere verloop van deze zaak.

Een bouwaanvraag afwijzen omdat deze in strijd is met het geldende bestemmingsplan, dat is volstrekt helder. Niet overgaan tot een verzoek om vrijstelling ex artikel 19, omdat het college van mening was dat een dergelijke aanvraag met een uitbreiding groter dan 100 meter niet past binnen het tot dan toe gevoerde beleid.

Beide leiden tot de conclusie dat de aanvraag zoals gedaan niet tot plaatsing van de windmolen had geleid. Dat is belangrijk, want dat betekent op zichzelf dat die procedurele vergissing, of dat misverstand, niet tot iets anders had geleid. Ik denk dat we dat even moeten vasthouden.

De beoordeling, met name als het gaat om de mogelijkheid van binnenplanse vrijstelling of een verzoek om vrijstelling ex artikel 19, als je hem toen had uitgevoerd of als je hem nu alsnog zou uitvoeren, past dat in een consistente beleidslijn?

Ik denk dat de toelichting die de wethouder daarop heeft gegeven in elk geval volstrekt helder is. Waarvoor wij zitten is, wat is binnen onder andere de jurisprudentie daarin een aanvaarde gedragslijn? Die jurisprudentie geeft ons daarop een helder antwoord. Die zegt namelijk: de wijze waarop het besluit tot stand is gekomen, gerelateerd aan andere aanvragen van soortgelijke aard, geeft ons de indruk dat er sprake is van een daadwerkelijk consistente beleidslijn.

-Daarbij is heel essentieel of er inderdaad voorbeelden zijn geweest van windmolens waarbij die grens van 100 meter heeft geleid tot een toewijzing afwijkend van de afwijzing zoals de heer Papma heeft gekregen. Ik heb die voorbeelden niet gezien, niet in de voorbeelden die ons zijn aangereikt, want dat betrof allemaal gevallen die binnen die grenzen bleven. Ik ga dus er van uit – en ik vraag met klem aan de wethouder dit te bevestigen – dat die voorbeelden ook niet kunnen worden gevonden.

Daarmee kom ik tot de conclusie dat uit wat het college ons voorstelt in elk geval een juridisch juiste conclusie is getrokken. Overigens ben ik het op dat punt met de heer Bouma eens, dat het laatste slippertje, het beroep op de uitspraak van de Raad van State, weliswaar klopt maar misschien niet noodzakelijk zou zijn geweest. Ik denk dus aan een juridisch kloppende redenering en dat wil ik nog een keer van de wethouder horen.

Ook inhoudelijk had het niet uitgemaakt. Dat betekent dat het alsnog aangaan van een artikel 19 procedure op dit moment inhoudelijk voor de heer Papma geen verschil zal maken, althans zo leg ik de stukken uit. Dit betekent dat je zo'n procedure niet moet ingaan, want daarmee wek je verwachtingen waarvan je op voorhand weet dat je ze niet kunt waarmaken. Wie schiet daarmee iets op? Daarmee schiet de heer Papma uiteindelijk ook niets op. Dat is ook een helderheid die je moet betrachten.

Als mijn interpretatie van de zaken juist is, leidt dit voor mijn fractie tot de conclusie dat we niet anders kunnen dan het college volgen in het voorstel zoals voorligt en dat we dan niet opnieuw een verwarring moeten scheppen en niet opnieuw ruimte moeten suggereren die er niet is. Het hangt af van de vraag of mijn interpretatie juist is en of de consistentie van de beleidslijn blijkt uit alle voorgelegde gevallen en daarvan ga ik tot ik het tegendeel hoor uit.

De heer **Roefs**: Mijnheer de Voorzitter. Er is al veel naar voren gebracht over dit doorwrocht juridisch voorstel dat voor zover wij begrijpen redelijk goed lijkt te kloppen, waarschijnlijk ook gezien de aanwezige RO-expertise in dit huis. Het blijft moeilijk te beoordelen, waarom de aanvragers de procedure zijn ingegaan zoals ze zijn ingegaan en welke advisering daaraan ten grondslag lag. Indertijd waren we met zijn allen zowel ambtelijk als bestuurlijk nogal bezig met de beëindiging van het solitaire molenbeleid. Ik kan me voorstellen dat er daarom wat afhoudendheid was in dit huis ten aanzien van de aanvragers en misschien hadden de aanvragers wel enige haast, omdat ze hadden opgevangen dat we ergens mee bezig waren. Hoe dan ook, de gemeente en de aanvragers zijn in juridische feiten gekomen, waaraan alleen rechters en anderen goed verdienen.

Toch is er enige twijfel bij de VVD gerezen over dit voorstel. U weet dat indertijd, eind 1998, bekend was dat diverse agrariërs plannen hadden om solitaire molens te plaatsen, maar we hebben ook toen weinig discussie gewijd aan wat we eigenlijk vonden dat een plan was, terwijl we nadrukkelijk bezig waren om de planschade die er zou kunnen komen te regelen via participatie in het windmolenbeleid. Dat had veel meer de aandacht.

Als je kijkt naar zo'n aanvraag zonder naar al die juridische zaken te kijken, vind ik dat het inhoudelijk wel past in het beeld dat we hebben van agrariërs die een plan hebben om een solitaire molen neer te zetten. Dat is in ieder geval het beeld dat ik erbij heb, afgezien van de beoordeling wat het al dan niet is. Dan ben ik als VVD-woordvoerder ervan overtuigd dat de aanvragers naar beste eer en geweten een voorstel hebben gedaan om dat te doen. Als je dergelijke twijfels naar boven ziet komen, kun je je twee dingen afvragen. Is het niet verstandiger dat het college in plaats van al die energie te steken in dit soort juridische procedures haar energie steekt in het windmolenbeleid dat we hebben gestart? Dat kost ontzettend veel geld, ik ben benieuwd hoeveel het eigenlijk kost. Is het echt niet mogelijk, ook gezien de situatie dat dit de laatste molen is die er nog zou kunnen komen? Is het niet mogelijk om toch mee te werken aan de plaatsing van dit specifieke geval? Als het college aangeeft dat het absoluut onmogelijk is, kan ik me hierbij iets voorstellen, maar het voordeel van de twijfel voor de aanvragers ligt bij ons wel erg zwaar.

De heer **Reijenga**: Mijnheer de Voorzitter. Mag ik de heer Roefs een vraag stellen? Heb ik het goed gehoord dat u zegt dat het college niet voldoende energie heeft gestoken in het windmolenbeleid?

De heer **Roefs**: Nee, ik heb gezegd, als je ergens energie insteekt, stop het dan niet in juridische procedures maar in ons windmolenbeleid. Er kan altijd nog wel wat bij. Of stop het in andere zaken, nu gaat het allemaal in allerlei procesvoering voor één casus.

De heer **Reijenga**: Dan suggereert u dat het college niet voldoende heeft geïnvesteerd in het windmolenbeleid.

De heer **Roefs**: Nee, dat was niet de bedoeling van deze suggestie. Het was meer dat het zonde van het geld was.

Wethouder mevrouw **Bij de Vaate**: Mijnheer de Voorzitter. De laatste alinea van de evaluatie plaatsing windturbines bij die agrarische bedrijven zegt het volgende: de laatste inzichten ten aanzien van de mili-

euproblematiek, met name met betrekking tot geluid en slagschaduw, zijn zodanig dat met toepassing van deze leidraad, deze nota, veelvuldig negatief op een individueel verzoek tot plaatsing van een windturbine zal dienen te worden gereageerd. Het college was zich dus toen al bewust van het feit dat als zij niet verder gingen dan 100 meter in hun erf in de breedte, dat vonden we landschappelijk gezien onverantwoord, we veelvuldig nee zouden moeten zeggen op het solitaire windmolenbeleid dat we toen hadden, juist omdat dit niet kon. Ik kan me heel goed voorstellen dat iedereen die een aanvraag indient het liefst een windmolen zou willen bouwen, maar je besluit van geval tot geval en vandaar dat de vrijstellingsbevoegdheid een bevoegdheid van het college is dat daarvoor deze regel had. Ook in andere gemeenten zult u zien dat zaken op dezelfde gronden worden afgewezen, al heeft dat op zich niets met deze zaak te maken.

De belangrijkste vraag is: als het nu een principe-uitspraak was geweest en het college hem niet had bekeken als een bouwaanvraag, maar puur een principe-uitspraak zoals ook in de brief van de adviseur van de heren Papma en Boersma stond, was het antwoord ook nee geweest. Ik heb dat ook in de commissie gezegd. Wij hadden het beleid dat we niet verder dan 100 meter wilden. Die regels stonden op papier en die hanteerden we. Of we nu een principe-uitspraak doen over een erfvergroting of dat we het als een bouwaanvraag hebben gezien, zoals het college destijds heeft gedaan en ik denk dat dit een meer klantvriendelijke houding is dan we hadden hoeven doen. Waarschijnlijk is dat gedaan omdat toen in onze gedachten zat dat er een voorbereidingsbesluit zou worden genomen. We hadden destijds een bouwaanvraag nodig om erfvergroting toe te staan. Dan was het antwoord nee. Ook als we het als een principe-uitspraak hadden bekeken, zou het antwoord nee zijn geweest.

Vandaag kreeg ik een blaadje over jurisprudentie onder ogen. Niet alleen gemeenteraden zoeken jurisprudentie, maar de aanvragers vaak ook. Het is maar een detail, maar het is aardig om te zien hoeveel jurisprudentie er is over het feit over hoe je een bouwaanvraag moet beoordelen. Dit is naar aanleiding van het voorbeeld van de heer Papma in dit juridische krantje terechtgekomen. Noordoostpolder staat erbij. Er staat bij: een bouwtekening is niet ingediend en dat is iets extra's om op de stapel te krijgen van wat een bouwaanvraag is en wat niet. Daarover schijnt keer op keer jurisprudentie te zijn en daarover worden processen gevoerd. Het college heeft destijds gezegd het klantvriendelijk te willen bekijken en het als een bouwaanvraag te willen beoordelen, omdat het ging om een erfvergroting. Het antwoord was nee, maar ook een principe-uitspraak was nee geweest.

Dan een andere vraag die een aantal van u heeft gesteld. Ik heb voor de commissie op de afdeling gevraagd of er gevallen zijn waarbij het wel in de breedte is uitgebreid. Er zijn drie gevallen aangereikt. Ik heb begrepen dat de heer Papma ook langs commissies is geweest met waarschijnlijk dezelfde drie gevallen. Dit waren alle drie kleinere erven die binnen de 100 meter vielen, dus waarschijnlijk erven van 70 à 80 meter. Overigens rijd ik iedere dag langs één van die erven, die volgens mij 80 meter was en nu 100 meter is. Ik ben bij de overige twee niet wezen kijken, maar ik ga ervan uit dat dit op de tekening hetzelfde is. Wat dat betreft is mij niets aangedragen over het feit dat wij ergens een precedentwerking zouden hebben gemaakt. Laat onverlet dat wanneer u zou zeggen dat om welke reden dan ook het college een procedure moet starten met deze molen, u kunt besluiten dat het college een artikel 19 procedure gaat starten. Dat zal het college dan onherroepelijk doen, maar dat betekent dat die artikel 19 procedure dan opnieuw wordt getoetst aan het beleid. Ik heb u het beleid uitgelegd. Of het nu een artikel 19 WRO is of een nieuw bestemmingsplan, het wordt getoetst aan het beleid.

Het beleid was zo dat met windmolens de breederichting van 100 meer niet mocht worden overschreden en zelfs met een nieuw bestemmingsplan zal dat nu al helemaal niet meer kunnen, want dan zou het een bestemmingsplanwijziging zijn.

Wij moeten dat dan toetsen aan het beleid dat we nu hebben voor windmolens en de provincie zou dat zeker doen.

Dan zou de provincie zeggen dat er geen solitair windmolenbeleid meer is in Noordoostpolder en de artikel 10 WRO procedure of de wijziging van het bestemmingsplan zou geen verklaring van geen bezwaar krijgen van de provincie. Dat is de stand van zaken.

De vraag waarom de aanvraag niet compleet is gemaakt. Ik heb u al gezegd, daarover is zoveel jurisprudentie en wij hebben dat op enig moment, ik schat in vanwege de klantvriendelijkheid, als een bouwaanvraag inclusief de erfvergroting, bekeken. De heer Bouma vraagt waarom die aanvraag niet compleet is gemaakt. Hij is inclusief de erfvergroting bekeken en daarvoor was beleid en daarin paste het niet. Het was een bevoegdheid van het college en vandaar dat het niet is toegestaan.

De heer **Ruifrok**: Mijnheer de Voorzitter. Ik heb behoefte aan enkele momenten schorsing voor overleg in mijn fractie en ik wil een technische kwestie aan de wethouder voorleggen, voordat ik in tweede instantie kan reageren.

De **voorzitter**: We schorsen vijf minuten.

Schorsing

De **voorzitter**: Ik heropen de vergadering.

De heer **Ruifrok**: Mijnheer de Voorzitter. Ik heb de schorsing niet aangevraagd om nodeloos belangrijk of ingewikkeld te doen, maar omdat ik vond dat er een kwestie was van juridisch-technische aard, waarvan ik wilde weten hoe die zit. Ik zei in mijn eerste ronde dat het gaat om de mate van consistentie van beleid. Het gaat erom dat terecht door de heer Papma met zijn adviseurs is gezegd dat op die criteria in minstens drie gevallen sprake was van een mogelijke uitzondering, omdat daar sprake is van een eruitbreiding naar achteren en opzij. Wat daarbij niet is strijd is, zijn de afmetingen die in de criteria worden genoemd, maar met dat ene punt zou er mogelijk strijd zijn met de eerdere aanvraag. Mijn vraag in de schorsing was: zou dat in een hernieuwde procedure moeten leiden tot een heroverweging ook op andere punten, casu quo zou dat de heer Papma kansen bieden ook op dat criterium van de 100 meter? Ik heb daarop twee antwoorden gehad. Nee, want een eerder gemaakte fout is nooit een reden om opnieuw te worden gedwongen de fout te maken en de inhoudelijke beoordeling van de grens van 100 meter blijft ook bij een hernieuwde procedure overeind.

De tweede vraag die ik stelde was, als je opnieuw zou kiezen voor de mogelijkheid van een artikel 19 procedure en de zaak op een andere plek dan hier in huis zou moeten worden beoordeeld, zou dat voor de heer Papma leiden tot een andere beoordeling van de aanvraag; zou hij dus alsnog mogelijkheden krijgen? Het antwoord dat ik daarop kreeg, was ook heel eenduidig: nee, die mogelijkheden zijn er niet. Dan komt voor mij de kernvraag in beeld: heeft het, anders dan het opnieuw in gang brengen van een procedure die energie en geld kost voor ons en voor aanvrager, zin om vervolgens zo'n nieuwe procedure in te gaan, want leidt het tot een nieuwe inhoudelijke kans voor de heer Papma? Als ik de adviezen die ik heb gekregen interpreteer, dan is dat niet het geval. Dan vind ik dat je niet nieuwe verwachtingen moet wekken en niet de verwarring moet oproepen die lijkt alsof er iets anders zou kunnen gebeuren. Dan moet je de juridische toets door het college volgen en uiteindelijk het collegevoorstel steunen, want dan is er geen reden om af te wijken van die juridische toets.

De heer **Roefs**: Mijnheer de Voorzitter. Om het voor mijzelf helder te krijgen, ik zal niet citeren uit de criteria die er toentertijd waren, in de evaluatienota staat dat het een leidraad is voor het ambtelijk apparaat. In die leidraad staat ten aanzien van de breedterichting van 100 meter dat uitbreiding in de breedterichting een grotere lokale invloed heeft dan uitbreiding in de diepterichting. Nu is de vraag, als je als aanvrager ernaar kijkt en zegt, als ik het in de breedterichting uitbreidt tot 150 meter, kan ik laten zien dat het minder invloed heeft dan in de diepterichting. Dan laat je zien dat de criteria in een heel specifiek geval niet gelden, dat je ze anders moet toepassen. Ik begrijp dat in een aantal gevallen ook is afgeweken van de regels. Ik ben het ermee eens dat je dit niet als argument voor een volgende case mag gebruiken, maar je kunt in het nieuwe geval wel kijken of je kunt afwijken.

De leidraad is een leidraad en geen harde wet. Als het college zegt dat het altijd in een volgende procedure struikelt, moet je inderdaad niet al die energie erin steken. Dat wil ik klip en klaar weten, want ik wil niet in de situatie komen dat we ja of nee roepen zonder argumenten.

De heer **Bouma**: Mijnheer de Voorzitter. Onze fractie is het niet helemaal glashelder. Stel dat er een nieuwe artikel 19 procedure zou worden gestart, mag er dan worden getoetst op het toenmalige beleid of moet er worden getoetst op het huidige beleid?

De heer **Van Steen**: Mijnheer de Voorzitter. Ik wil graag duidelijkheid over die 100 meter grens in de breedte. Espelerringweg 11 wordt genoemd. Daar is het erf breder dan 100 meter met een windmolen erop. Daarop wil ik graag een toelichting.

De heer **Vermeulen**: Mijnheer de Voorzitter. Cruciaal lijkt mij de wijze van publicatie. Kan en mag een burger zich beroepen op beleid, als dat alleen maar via een besluitenlijst is gepubliceerd? Ook die leidraad, het lijkt me toch dat belanghebbenden ook daarvan kennis zouden moeten kunnen nemen om tot een fatsoenlijke indiening van een bouwaanvraag te komen. Misschien zit ik op het verkeerde traject, maar ik heb het idee dat dit redelijk cruciaal is. Ik kan nog niet tot een goed afgerond oordeel komen. Als we nu tot de conclusie komen dat het juridisch niet helemaal 100% is en de heer Papma van ons het voordeel van twijfel krijgt, terwijl het in onze volgende procedure alsnog wordt afgewezen, dan heeft het geen enkele zin. Mag en kan een belanghebbende zich beroepen op een besluitenlijst op het bekend zijn van het beleid?

De heer **Voorberg**: Mijnheer de Voorzitter. Wij willen een paar vragen stellen over de gang van zaken met betrekking tot de aanvraag. Als het werkelijk als een bouwaanvraag is bekeken en dat is jarenlang gedaan, want dat was klantvriendelijk, dan blijft de vraag waar het briefje is gebleven om de aanvraag te complementeren zoals in alle andere gevallen wel is gebeurd. Ik heb dat niet in de stukken aangetroffen en ik heb het gevraagd aan de belanghebbenden en die hebben dat niet ontvangen. Als je dat briefje niet hebt, rijst de vraag hoe het overleg is geweest. De commissie bezwaar- en beroepschriften heeft daarover zijdelings een opmerking gemaakt. Wij hebben in de laatste Binnenlands bestuur ook een uitspraak gelezen over een ander geval. Dat ging over de toezegging van een ambtenaar. Daarin stond: mensen ga nooit meer met ambtenaren praten, maar ga gelijk naar het bestuur en als je bent geweest, vraag dan om een brief dat het goed is begrepen of schrijf een goed begrepen brief. Ik vond dat een vergaand advies. Goed begrepen is dan vastleggen wat is afgesproken. Ik hoop dat we niet in die sferen zullen moeten terecht komen. Nu moeten we reconstrueren hoe het is gegaan.

Als je opnieuw moet toetsen, doe je dat dan aan het huidige beleid of aan het oude beleid? Als je het huidige beleid neemt, kan een windmolen niet, maar dan kun je wel kijken naar die erfvergroting, want daarin is het huidige beleid anders. Als je zegt dat die solitaire windmolen dan niet kan, omdat we dat nu eenmaal hebben besloten, moet je zeggen dat je zo iemand al dan niet het voordeel van de twijfel geeft met een artikel 19 procedure of een bestemmingsplanwijziging.

De **voorzitter**: Het is ontzettend leuk om terug te grijpen naar de beginprocedure en dan te redeneren hoe het allemaal was. De uitspraak van de Raad van State is een einduitspraak. Dat is de uitspraak die er is en dat betekent dat er niets is. Het staat iedereen altijd vrij om te vragen toch nog eens erover te denken. Door de uitspraak van de Raad van State zijn alle argumenten voor de voorfase niet meer relevant. De aanvraag die er nu ligt, moet worden beoordeeld op basis van het huidige recht. U moet het juridische vertrekpunt nemen van die uitspraak van de Raad van State. Die heeft de rechtbank overruled en gezegd dat er geen bouwaanvraag is.

Wethouder mevrouw **Bij de Vaate**: Mijnheer de Voorzitter. Dat was een vraag van het CDA. Moet je toetsen aan het huidige of aan het nieuwe beleid? Niet aan het vroegere beleid, want er was geen bouwaanvraag. Er ligt dus geen bouwaanvraag van vóór het voorbereidingsbesluit van 1998. Indien de raad wil dat we het in behandeling nemen, is het een nieuwe aanvraag die je binnen het huidige beleid zou moeten toetsen. We hebben geen solitair windmolenbeleid meer. Daarover hoeven we niet te discussiëren, want daarover gaan we niet meer.

Dan wordt er nog genoemd door de P.U. dat er een erf is dat breder is. Ik denk dat dit een erf is waar een bassin ligt. Dat lag er al toen die windmolen kwam. Ook dat is een smal erf en ook dat zou tot 100 meter moeten worden uitgebreid.

Ik heb het niet nagemeten. Er zijn verschillen. Ik zie bij het ene erf een keurige singel en bij het andere ziet het er anders uit. Daar ligt een bassin. Ik heb het niet nagemeten, maar het zijn beide kleine erven die allebei een stukje in de breedte zijn uitgebreid. De afdeling heeft mij verteld dat die drie molens binnen dit beleid zijn getoetst. U kunt mij vragen dit na te meten. Dat hadden we kunnen doen, maar daarmee schieten we niets op. De PvdA/GroenLinks heeft duidelijk gesproken over de inhoudelijke beoordeling van die 100 meter. De artikel 19 procedure wordt dus getoetst aan nieuw beleid en dan kunt u met mij voorspellen waarop dat uitdraait. Dus vraag ik u serieus na te denken over welk besluit we nemen.

Willen we inderdaad een goed besluit nemen of net doen alsof we aardig zijn en vervolgens iemand het bos in sturen? Dat doen we, als u zegt dat we het opnieuw gaan toetsen.

De heer **Van Steen**: Mijnheer de Voorzitter. Nu begrijp ik het niet goed. U zegt dat als de Raad van State een uitspraak heeft gedaan, er helemaal niets meer is. Waarom komt het college dan met dit voorstel dat de brief niet had te hoeven worden opgevat als een bouwaanvraag, derhalve geen sprake kan zijn van een heroverweging en het college de aanvrager niet in de gelegenheid hoeft te stellen? U had gewoon kunnen zeggen dat er een uitspraak is van de Raad van State, boek gesloten.

De **voorzitter**: Dat hebben we ook gedaan, maar ik heb u al vaak gezegd dat wij in het kader van het begin van de dualistische periode een aantal zaken naar ons toe kunnen trekken en kunnen zeggen dat u daarover niet gaat. Het is ook niet logisch, het is onnodig juridisch. Wij kiezen ervoor om in deze twijfelperiode een aantal zaken dat misschien voor ons helder is maar voor u niet in openheid te behandelen, zodat we met elkaar kunnen zorgen dat we een werkwijze vinden; wat is des colleges en wat is des raads en hoe gaan we daarmee om.

Er is een verzoek gedaan aan ons. Dat hebben we netjes behandeld gezien de voorgeschiedenis en de gevoeligheid van het geheel. Dat is dus de status ervan. Misschien hadden we dat korter moeten doen.

Wethouder mevrouw **Bij de Vaate**: Mijnheer de Voorzitter. Dat hebben we gedaan. Het college heeft zelf op 15 januari 2002 de brief behandeld, terwijl deze aan de raad was gericht. De brief van Loonstra Consultancy vraagt het aan de raad voor te leggen. Daarom ligt het hier.

De heer **Van Steen**: Begrijp ik het dan goed dat het mogelijk is om een artikel 19 procedure op te starten, maar dat deze geen schijn van kans maakt?

Wethouder mevrouw **Bij de Vaate**: Iedereen kan hier vragen om voor welk verhaal dan ook een artikel 19 bouwplan te starten. Dan moet het college een advies geven. Waaraan toetsen we het; we hebben beleid en we toetsen het aan het beleid. Als dat niet past, zeggen we: schrijf een briefje dat u een bestemmingsplanwijziging aanvraagt. We geven u nu al de suggestie of het al dan niet past en dan gaan we dat afhandelen. Als de conclusie is dat het niet past is, krijgt men een negatief briefje van het college. Dan kan hij in beroep gaan. Zo werkt het.

De voorzitter: Zullen we naar een stemverklaring gaan?

De heer **Voorberg**: Mijnheer de Voorzitter. Ik heb in eerste instantie gezegd dat we vinden dat de mogelijkheid moet worden opengesteld. U zegt dat de Raad van State het laatste woord heeft, geen aanvraag. Vervolgens moet het worden getoetst aan het nieuw beleid. Dan kan ik tot geen andere conclusie komen dan dat het onmogelijk is. Dan moet ik mijn eerder ingenomen standpunt herzien, hoe zeer ik ook vanuit mijn volksvertegenwoordigende rol daarmee moeite heb.

Die goed begrepen brief en die toezegging van een ambtenaar, oftewel de communicatie naar de burger, probeert te voorkomen dat we weer in dit soort vaarwater komen.

De heer **Vermeulen**: Mijnheer de Voorzitter. In hoofdlijnen hetzelfde verhaal. Ik heb in eerste termijn gezegd dat ik neig naar het geven van het voordeel van de twijfel. Die neiging kan ik nu onderdrukken, want ik denk dat ik met het college moet meegaan.

Ik ga ook volstrekt af op de juridische insteek van uw verhaal. Dan rest mij niets anders dan vast te houden aan het algemene beleid, we willen geen solitaire molens. Dan moet ik met uw voorstel instemmen, alhoewel ik het een uiterst belabberde situatie vind. Het is niet anders.

De heer **Ruifrok**: Mijnheer de Voorzitter. Ik heb in mijn eerste ronde gezegd dat complexiteit en verwarring geen aanleiding mogen zijn voor inconsequent of bestuurlijk onjuist gedrag. Dat betekent dat de conclusie van mijn fractie is, overigens met inachtneming van die botsing van het gevoel en de uiteindelijke conclusie, dat we het voorstel van het college moeten steunen.

De heer **Roefs**: Mijnheer de Voorzitter. Ik wil me bij de heer Ruifrok aansluiten, ook bij de wijze waarop hij dat formuleert. Het is me duidelijk geworden dat het college niet anders kan doen dan ze heeft gedaan en dat wij niets anders kunnen, als we niet zwalkend willen verder gaan. Wij zijn het eens met het college.

De heer **Bouma**: Mijnheer de Voorzitter. De gemengde gevoelens blijven, maar na de beantwoording kunnen we niets anders constateren dan dat we het met voorgaande sprekers eens zijn. Niemand is ermee gebaat als we iemand een dode mus geven, ook de heren Papma en Boersma niet.

De heer **Van Steen**: Mijnheer de Voorzitter. Wij moeten ons ook aansluiten; er rest ons geen keuze. Toch denk ik dat we goed erover moeten nadenken, want het heeft ons allemaal veel tijd gekost om ons hierin te verdiepen en als dan blijft dat we ons eigenlijk verdiepen in een zaak waarin geen ruimte zit, dan vraag ik me af waarmee we bezig zijn.

De heer **Wagemaker**: Mijnheer de Voorzitter. Ik wil nog een opmerking maken. Ik constateer bij het laatste aandachtstreepje dat de rechtbank heeft bepaald dat de brief niet had mogen worden opgevat als een bouw aanvraag. De wethouder heeft benadrukt dat ze zo vriendelijk is geweest ten opzichte van de aanvrager. Ik constateer dat de rechter deze vriendelijkheid niet kan waarderen. Ik wil voorstellen hiervan een leermoment te maken voor toekomstige gevallen.

Wethouder mevrouw **Bij de Vaate**: Mijnheer de Voorzitter. Dat had daarmee te maken dat we toen nog het beleid hadden dat wanneer iemand iets wilde bouwen de erfvergroting pas kwam als er een bouw aanvraag lag. In de brief stonden twee dingen: het bouwen van een molen en het erf vergroten. Dat hoorde in ons beleid toen, als er een bouw aanvraag was, kon je pas het erf vergroten. Dat toetste je aan het toenmalige erfvergrotingsbeleid en daarom hebben we het gezien als een soort bouw aanvraag.

De **voorzitter**: De moraal van uw opmerking is dat te grote klantvriendelijkheid niet altijd goed is. Wij besturen en voor een groot deel probeer je aardig, correct en klantvriendelijk te zijn. Je zit echter in een juridisch kader en daarom moet je oppassen dat je soms niet te gemakkelijk bent en daardoor contraproductief voor diezelfde burger bezig bent. Formeel redeneren wordt ons niet altijd in dank afgenomen, maar het biedt wel meer zekerheden. Daarvan is dit een voorbeeld.

Zonder hoofdelijke stemming besluit de gemeenteraad overeenkomstig het voorstel.

8. Verzoek om vrijstelling ex artikel 19 a juncto artikel, eerste lid, eerste lid WRO ten behoeve van de bouw van een tweede bedrijfswoning bij motorcentrum Emmeloord (Montageweg 17)

De **voorzitter**: De VVD maakte een voorbehoud en dus zou ik de VVD het woord willen geven.

De heer **Roefs**: Mijnheer de Voorzitter. Wij hebben inderdaad in ons beleid vastgesteld dat we geen bedrijfswoningen op industrieterreinen willen. Hoe komt het dan dat je toch, als je zo'n voorstel hebt voorliggen, twijfelt over zo'n specifiek geval? Want we weten dat een bedrijfswoning op een industrieterrein heel nadelig is, ook voor andere bedrijven. Als je daar gaat kijken, zie je dat die bedrijfswoning geen bedrijfswoning is. Hij staat een eind van het bedrijf af en ook al zegt de rechtbank dat het een bedrijfswoning is, je twijfelt daaraan toch een beetje.

Het tweede is dat ondernemers op een industrieterrein heel erg welkom zijn in deze gemeente en dat soort eigen ondernemers moeten we koesteren. Dat staat in de nota Economische zaken. We moeten voor hen ons best doen en dan is het natuurlijk teleurstellend om te horen dat het betrokken bedrijf zich niet meer veilig voelt daar, regelmatig problemen heeft met de veiligheid door ramkraken en dergelijke. Daaraan kun je natuurlijk allerlei zaken doen, betonpalen neerzetten, maar uiteindelijk zit je met het gevoel bij mensen: heb ik hier nog een veilig bedrijf? Dat geldt niet alleen voor dit bedrijf, maar voor het hele industriegebied.

Het derde probleem is en dat trof me uit het commissieverslag, want ik kon niet bij de commissievergadering zijn, we hebben altijd gezegd dat sociale aspecten geen ruimtelijk ordenend argument zijn. Dat is helemaal waar, maar toch doe je heel vaak ruimtelijke ordening om sociale zaken, sociale problemen te accommoderen. Denk bijvoorbeeld aan sociale woningbouw in woonwijken. Die geef je een bepaalde plek. Je moet het dus wel in je achterhoofd houden. Denk aan de discussie die we hier hadden over de heer en mevrouw Vereecken. Daar was ook een sociaal aspect onderhands aanwezig bij de beoordeling van zo'n aanvraag. Het is geen formeel argument, maar het is iets dat wel op de achtergrond meespeelt, waardoor je erover gaat nadenken.

Ik heb ook nog gekeken naar de uitspraak van de Kroon in vergelijkbare gevallen. Die zijn er wel, dat mensen toch nog een extra bedrijfswoning hebben gekregen, omdat het heel moeilijk was het anders op

te lossen en ik heb het maar voor mezelf samengevat: je kan Beatrix niets weigeren. In feite zegt de Kroon daar dat het zo zou moeten.

Formeel juridisch denk ik dat het college ook hier weer gelijk heeft, als je kijkt naar het beleid. Mijn vraag is, kan het college in zo'n specifiek geval uiteindelijk niet zeggen: ik pas de hardheidsclausule toe? Ik vind dit zo'n specifiek geval dat we onze eigen ondernemers een beetje moeten beschermen tegen deze situatie. Het kost heel veel geld en daarmee moeten we iets doen. Dat is de vraag die ik u nog eens voorleg. Het is eigenlijk niet zo geweldig sterk, maar ik vind het wel een belangrijk argument hoe we met onze mensen omgaan.

De heer **Voorberg**: Mijnheer de Voorzitter. Helaas kon ik op de commissievergadering niet aanwezig zijn door bijzondere omstandigheden. Wij hebben er stevig over nagedacht. Wij zijn ook bekend met het gevoerde beleid dat de gemeente met name heeft verwoord in het paraplubestemmingsplan, de argumenten die daarin zijn genoemd, nadelen van dienstwoningen op bedrijventerreinen. Alles is ook heel hecht en juridisch verantwoord gedaan. Dat kun je ook merken; er zijn procedures over gevoerd.

Ik kom met de heer Roefs toch tot een aantal opmerkingen en ik denk, is dat dan alles? Het is een industrieterrein met gemengde functies. Het motorcentrum is daar toegestaan, terwijl u wist dat het een echte publieksfunctie zou hebben, een soort winkelfunctie. Dat is een beetje vreemd in dat gedeelte, maar het is er. De eigenaar was destijds ook van mening dat hij niet erbij hoefde te wonen. Er is een woning ontstaan om andere redenen die door de gemeente is aangemerkt als een bedrijfswoning. Als je inmiddels de kadastrale situatie bekijkt, zie je dat de percelen behoorlijk zijn gesplitst en van eigenaar zijn verwisseld en dat het perceel op een apart erfpachtperceel staat. Ik zie hem dan ook net zoals de heer Roefs niet als één geheel met het bedrijf.

Je ziet een toenemende criminaliteit die we als overheid ook niet de baas kunnen. Dat is de moeilijkheid met dat soort geweld; ondanks de politie-inzet, ondanks de bedrijfsveiligheid is dat daar kennelijk niet beter te regelen. Dan denk ik, dit is een heel nieuwe situatie op een stukje bedrijventerrein, waar een activiteit is ontstaan die we hebben toegelaten en die op dit moment moeilijk kan worden beheerd. Ik kijk ook naar hetgeen de provincie ten aanzien van het paraplubestemmingsplan in voorontwerp heeft opgemerkt, gemeente zouden jullie toch niet bij sommige categorieën bedrijven uitzonderingen toelaten? Het kan best noodzakelijk zijn dat je om andere redenen dat dogmatische standpunten van geen bedrijfswoningen of één moet uitgaan. In het omgevingsplan Flevoland wordt daaraan zelfs een passage gewijd. De provincie heeft natuurlijk met andere steden en dorpen te maken, waar deze criminaliteit veel eerder speelde en heeft misschien om die reden gedacht, er zijn wellicht redenen van bewaking, waardoor je uitzonderingen moet maken op die regel, terwijl er grote nadelen zijn verbonden aan bedrijfswoningen op industrieterreinen. Dat is ook de reden waarom het paraplubestemmingsplan toen is vastgesteld.

Dat was voor mij reden om te vragen of een uitzondering mogelijk zou zijn met deze gemengde functies en deze ontwikkeling van de criminaliteit en het feit dat elders in de provincie kennelijk dezelfde problemen zijn, waardoor dienstwoningen worden toegestaan. Ik denk dat dienstwoningen geen nieuwe beperkingen leggen op bestaande bedrijven.

Dat is dan ook de uitzondering die de regel bevestigt. Ik zou die vraag willen stellen.

De **voorzitter**: Hebben de fracties die hebben ingestemd met het voorstel van het college nog argumenten toe te voegen of zijn ze op hun standpunt teruggekomen? Ik probeer te kijken wat de zingeving is van het instemmen met en vervolgens nog hele verhandelingen. Anders graag een korte verklaring.

De heer **Ruifrok**: Mijnheer de Voorzitter. Op zichzelf wijk ik in mijn slotconclusie niet af van hetgeen ik namens mijn fractie in de commissie heb gezegd. Ik wil drie opmerkingen maken.

De eerste is dat ik signaleer dat het een soort trend is dat, tegenover een juridisering van onze samenleving, als het gaat om de houding van burgers naar de overheid, er bij politiek bestuur bijna een tegenovergestelde beweging gaande is, die ik overigens ook heel goed begrijp; namelijk in toenemende mate heel veel discussiëren over dingen die te maken hebben met persoonlijke wensen en situaties en een absolute angst om te worden uitgemaakt voor formeel en bureaucratisch.

Dat begrijp ik, want dat is een heel logische zaak. Je moet echter wel oppassen om die zaken die juridisch gezien volstrekt helder liggen vervolgens onderdeel te maken van een politiek debat. Dat is de reden dat ik het woord vraag, omdat de heer Cornelis zich in onze fractie heel teleurgesteld heeft uitgelaten over de wijze van behandeling in de commissie.

Dat is de reden dat in eerste instantie de behandeling in de commissie betrekkelijk kort is verlopen, omdat de juridische grond van de besluitvorming volstrekt helder is. Achter die juridische grond staat mijn fractie nog steeds.

Dan rest de vraag, wat kun je als overheid voor een burger dan meer betekenen? Dat de heer Cornelis te maken heeft met een echt groot probleem, is heel helder. Dus moet je je afvragen of wij aan de veiligheidssituatie onder andere ten behoeve van deze vestiging iets kunnen verbeteren, zodanig dat normale activiteiten van zakelijke aard daar kunnen worden ontplooid, zonder dat dit door een aantal criminelen onmogelijk wordt gemaakt. Dat antwoord is geen antwoord van juridische aard noch van planologische aard, maar is een kwestie die we dan maar eens in de commissie Openbare orde nader moeten bediscussiëren. Want dat we daarop een goed antwoord moeten proberen te geven is ook evident.

De heer **Hermus**: Mijnheer de Voorzitter. Ik kan me vinden in de woorden van de heer Ruifrok. De voortdurende reeks inbraken en het verlangen bij de zaak te wonen en de onoverzichtelijke ligging van de eerste woning zijn problemen. Er zijn problemen bij de toekenning van een tweede woning. De rechtbank heeft uitgesproken dat een tweede woning een dienstwoning is. Een tweede woning dient echter niet te worden toegekend via een binnenplanse toekenning van artikel 15 WRO en volgens de rechtbank had het verzoek om vrijstelling voor een tweede woning op grond van artikel 19 WRO moeten worden aangevraagd. Dit sluit niet aan op het bestaand gemeentelijk beleid, waarin een tweede bedrijfswoning wordt uitgesloten. Wij volgen dit voorstel van het college, want wij willen juist een consistent beleid in deze.

Het probleem waarmee de heer Cornelis kampt, is een probleem voor zijn familie en zijn zaak, hoe moeilijk het CDA dit ook voor de familie Cornelis vindt. Het is niet op te lossen langs deze weg. Wij vinden het wel jammer. De heer Cornelis heeft een mooi bedrijf, waarop hij trots kan zijn en wij hopen dat hij dat zal blijven.

De heer **Wagemaker**: Mijnheer de Voorzitter. Ik wil graag beginnen met de woorden van de heer Roefs van harte te onderschrijven. Hij heeft de sociale kant van deze zaak uitstekend belicht.

Nog niet zo lang geleden is het paraplubestemmingsplan door de raad goedgekeurd en dit plan vervult zeker een nuttige functie. De consequentie van het vaststellen van het plan is dat het moet worden gehandhaafd. Dus tijdens de commissie heeft de P.U. aangegeven het collegevoorstel te steunen. Echter, in het onderhavige geval is er meer aan de hand en naar onze mening kan deze zaak hiermee niet zonder meer worden afgedaan. Er knelt iets.

Waarschijnlijk is er noch bij het college noch bij de raad iemand te vinden die niet van mening is dat bepaalde argumenten van de heer Cornelis uiterst redelijk zijn. Met name als het gaat om inbraakpreventie zou de aanvraag voor een bedrijfswoning moeten worden gehonoreerd. Als de berovingen doorgaan, zal het bedrijf verdwijnen en daarmee werkgelegenheid voor acht inwoners van Flevoland, waarvan zes in Noordoostpolder. In deze tijd van toenemende werkloosheid niet iets om onverschillig bij te blijven.

Om sympathieke redenen, namelijk het voorkomen van geluidsoverlast, heeft de heer Cornelis destijds voor deze locatie gekozen, terwijl er in dit geval geen sprake is van industrie maar van detailhandel.

Op de zijlijn, en dat heb ik opgeschreven voor de behandeling van het vorige voorstel, in het vervolg op de aankoop van het terrein is er helaas weer sprake van mondelinge afspraken of toezeggingen van een ambtenaar uit dit huis.

Zoals bekend wil de P.U. dat conclusies van zakelijke gesprekken met burgers schriftelijk worden vastgelegd.

Nu weer op de hoofdlijn, de P.U. wil van het college weten welke "creatieve" oplossingen het zal aandragen om in het vervolg bij vergelijkbare aanvragen te komen tot een meer bevredigend resultaat.

Indien de heer Cornelis de legale weg blijft volgen met als resultaat dat hem een bouwvergunning kan worden verleend, zullen wij daarmee volmondig instemmen.

De heer **Vermeulen**: Mijnheer de Voorzitter. Aan het slot van dit rijtje heb ik niet zoveel meer op te merken. Cruciaal is volgens mij of de huidige woning al dan niet een bedrijfswoning is. Dat kan heel interessant zijn, maar uiteindelijk heeft de rechter vastgesteld dat er wel degelijk sprake is van een bedrijfswoning, alhoewel de feitelijke situatie misschien aanleiding geeft om te zeggen dat het zo ver van het bedrijf staat dat het geen bedrijfswoning is.

Nu we moeten concluderen dat het een bedrijfswoning is, is er dus eigenlijk geen ruimte voor een tweede bedrijfswoning, willen we tenminste niet strijdig zijn met ons eigen vastgestelde paraplubestemmingsplan. Wat dat betreft kan ik me vinden in het voorstel van het college.

Ik wil één aspect eraan toevoegen en dat is ook door de PvdA/GroenLinks opgemerkt, namelijk dat het ruimtelijk ordeningsinstrument zou moeten worden ingezet voor de bestrijding van criminaliteit op die bedrijventerreinen. Dus hoe gaan we nu om met het toestaan van bedrijfswoningen? Wat gaan we doen met de afstand ten aanzien van het bedrijf? Hoe gaan we de functie van een bedrijfswoning invullen? Misschien is dat een belangrijk aspect dat we in een commissievergadering nader moeten uitdiepen. Dan trek je het wat breder dan alleen het RO aspect.

Eigenlijk kan ik niet anders concluderen dan dat we geen tweede dienstwoning op het industrieterrein willen. We willen eigenlijk helemaal geen woningen op het industrieterrein, alleen in uitzonderingssituaties. Ik kan niet anders concluderen dan dat we kunnen instemmen met uw voorstel.

Wethouder mevrouw Bij de Vaate: Mijnheer de Voorzitter. Ik moet eerlijk zeggen dat de snelle behandeling in de commissie mij ook verraste. Toen de heer Cornelis mij de volgende dag belde en datzelfde constateerde en dat heel jammer vond, was mijn eerste reactie: daarover gaat de commissie. Daarmee had ik kunnen volstaan. Desalniettemin heb ik meer dan een half uur met de heer Cornelis aan de telefoon gezeten om hem uit te leggen dat ook het college het op zich best jammer vindt dat er een aantal zaken vanuit zijn persoonlijke situatie is, waardoor deze vraag bij het college is neergelegd en dat wij niet eromheen kunnen dat we toch planologisch beleid moeten hebben, ook op industrieterreinen, ruimtelijk beleid om te kunnen handhaven. Dat niet iedereen het daarmee eens is, zorgt voor een stukje juridisering, waarop we niet zitten te wachten, maar wat iedereen natuurlijk best kan gaan doen.

In het geval van het motorcentrum is het in ieder geval zo dat ook de rechter heeft geconstateerd dat het een dienstwoning is. Eigenlijk is het ook zo, dat heb ik opgezocht in de bestemmingsplanbepalingen, dat er in dit geval op dit industrieterrein wel de mogelijkheid was voor het bouwen bij het bedrijf, met dien verstande dat die vrijstelling alleen geldt voor bedrijven die ten tijde van de ter visie legging van het ontwerp van het plan reeds waren gevestigd of een bouwvergunning voor een dienstwoning hadden aangevraagd. Nu kan het dus eigenlijk niet meer.

De heer Van Steen: Mijnheer de Voorzitter. Ik begrijp het wel, maar er wordt een vraag gesteld en daarop gaat u juridisch in. Er komt een moment dat misschien de helft van de bedrijven problemen heeft met criminaliteit. Daarvoor moet een oplossing worden gezocht.

Wethouder mevrouw Bij de Vaate: Dat kunnen we niet in de sfeer van de ruimtelijke ordening oplossen. Als we met zijn allen zeggen dat we de criminaliteit bestrijden door overal dienstwoningen neer te zetten, kan ik u op een briefje geven dat de heer Van Meijel bijna niemand een bouwvergunning kan verlenen in het kader van de milieuvergunning. Ik mag u in herinnering roepen wat exact hetzelfde geval was Marknesse met Visser Metselaar die deze gemeente geld heeft gekost..

De heer Van Steen: Ik oordeel niet erover. Het gaat mij erom dat goed moet worden nagedacht om ruimtes te creëren voor dit type bedrijven dat misschien heel inbraakgevoelig is en waar het misschien wel mogelijk zou zijn. Misschien kunnen we daarover in de commissie eens spreken.

Wethouder mevrouw Bij de Vaate: De vraag in de commissie of het college de veiligheid van deze bedrijven kan garanderen, heb ik met nee beantwoord en ik denk dat de raad nooit ofte nimmer de veiligheid kan garanderen door een bepaalde inrichting.

Ik geef u op een briefje dat u dat geld gaat kosten, want u kunt de veiligheid nooit garanderen. Wij zijn het wat dat betreft misschien wel eens, maar we zullen dit gewoon op deze manier moeten doen, al vinden we het nog zo jammer. De manier waarop we veiligheid op bedrijventerreinen kunnen aanpakken, moeten we misschien in de commissie eens bediscussiëren, maar dat zult u vast niet met argumenten van ruimtelijke ordening moeten doen. Wij hebben daarvoor een veiligheidsronde. Bedrijven kunnen zich aanmelden. Er wordt regelmatig gecontroleerd en dan nog zal het nooit een garantie kunnen zijn.

De heer Ruifrok: Ter ondersteuning van de opmerking van de heer Van Steen, mijn opmerking in eerste instantie was ook dat ik denk dat de overheid zich niet helemaal bij die formele constatering mag neerleggen, als je tegelijkertijd merkt dat het legitieme activiteiten onmogelijk maakt en dat je je dus moet afvragen, misschien niet alleen uit oogpunt van ruimtelijke ordening alleen maar misschien ook met andere in-

strumenten, welk antwoord je op dit absoluut verwerpelijk maatschappelijk verschijnsel als toenemende georganiseerde criminaliteit hebt. De heer Cornelis schiet hiermee op korte termijn niets op.

Wethouder mevrouw **Bij de Vaate**: Ik denk dat u hierin gelijk heeft, maar het lijkt me dat we in commissie II moeten bespreken of en hoe we hieraan iets doen. Ik denk niet dat we dit kunnen oplossen met woningen.

Ik denk dat ik hiermee een antwoord heb gegeven op uw vragen. Als het gaat om één bedrijfswoning, dan gaat het zeker niet om tweede bedrijfswoningen, mijnheer Roefs. In die zin kan ik u daarin niet van dienst zijn.

De heer **Roefs**: Ik begrijp de worsteling die de heer Ruifrok naar voren heeft gebracht. En dat het over algemeen beleid gaat dat botst met specifieke omstandigheden. De vraag van de VVD was dan ook of dit zo'n specifieke situatie is dat je een beroep moet doen op een echte uitzondering. We kunnen natuurlijk nog heel lang praten over de veiligheid van de situatie; daaraan moeten we zeker iets doen. Als commissie I nog tijd heeft, zou ik het volgende maand maar op de agenda zetten. We moeten uiteraard consistent beleid hebben. De worsteling die we hadden is dat als je dat allemaal hebt gedaan – en dan kijk je toch naar het effect van al dat beleid bij elkaar in deze specifieke inbraakgevoelige situatie met alles wat erbij komt, ook de sociale gevolgen – dan kun je niet zeggen dat we het voor de volgende gevallen moeten hebben opgelost. Nee, ik wil graag weten wat er in dit geval kan worden gedaan door het college. Ik noem het de hardheidsclausule, maar die staat nergens. Een hardheidsclausule is een algemene term die je gebruikt om te vragen aan iemand die een besluit neemt, denk nog eens na of je in dit uitzonderlijke geval iets zou kunnen doen. Ik hoor alleen maar reacties in heel algemene termen en dat is net iets dat burgers niet willen horen. Die willen horen dat het college zegt, ja u heeft gelijk VVD en dan geef ik het college gelijk, je kunt niet van alles, maar je kunt wel eens kijken in dit specifieke geval wat je kunt doen. Dat wil ik graag horen van het college en ook van de collega's wil ik horen dat ze zich niet verschuilen achter algemeen beleid maar kijken of in dit specifieke geval iets kan worden gedaan. Noem het dan geen woning, maar een kantoortje waar je kunt slapen.

De heer **Ruifrok**: Wat de heer Roefs zegt, heeft een schaduwzijde, want beleid kan nooit bestaan bij een aaneenschakeling van uitzonderingen en daarom ontkom je niet aan het trekken van algemene lijnen en dat is ook een onderdeel van die worsteling.

De heer **Roefs**: Bij Sociale zaken maken we ook vaak gebruik van de hardheidsclausule. Het gaat ons om heel specifieke situaties. Kun je dat niet in dit geval toepassen? Ik denk dat dit zou moeten kunnen.

De heer **Ruifrok**: Je kunt dat niet doen, wanneer je daarmee precedenteren in het leven roept die de algemene beleidslijn doorkruisen. Die afweging moet je wel maken.

De heer **Vermeulen**: Ik wil even naar het antwoord van de wethouder, want ik begrijp uit haar woorden dat zij de ruimtelijke ordening niet ziet als één van de instrumenten die we kunnen gebruiken voor bestrijding van criminaliteit op industrieterreinen. Wat is het wezen van een bedrijfswoning?

Het voordeel van een bedrijfswoning is dat visuele toezicht op het bedrijf. Dat kan heel preventief werken. Daarover zou ik nog eens nader willen praten.

Wat is de mogelijkheid van een RO-instrument ten behoeve van de preventieve werking op industrieterreinen?

De heer **Voorberg**: Mijnheer de Voorzitter. Wij hebben in onze eerste ronde gezegd dat we snappen dat dit beleid is en daaraan hebben we meegedaan. Zijn er inderdaad uitzonderingen? Je moet het dan ook bij een uitzondering laten. Die uitzondering dient zich naar mijn idee ook aan vanwege het specifieke deel van het terrein en de functies die er zijn ontstaan en die normaliter op zo'n industrieterrein niet zouden ontstaan. Dat was de achtergrond van onze vraag. Uiteindelijk weet je nooit of je een precedent schept totdat iemand daartegen opstaat en zegt, het is zover. Je neemt altijd een risico, maar als je niet meer durft te besturen zonder risico, hoef je alleen maar de juristerij te volgen en dan zijn we klaar.

Dan hoeven we niets meer te doen, want dan maakt de rechter het wel uit. Dan hebben we het precies over de juridisering van het openbaar bestuur. Ik vind dat in toenemende mate een probleem worden, want het heeft niets te maken met vrees voor bureaucratie of met bang zijn dat je door burgers niet aardig wordt gevonden. Het gaat om reële problemen.

Op uitzonderingen met bepaalde motiveringen hoeft het rechtsgelijkheidsbeginsel niet meteen van toepassing te zijn, want je maakt een uitzondering die je motiveert. Dan loop je het risico dat je wordt aangevochten door de rechter of door iemand die aanklaagt. Dat kun je van tevoren moeilijk zeggen; dat weet je vaak pas achteraf. Als je dat risico niet meer durft te nemen, kun je straks niets meer doen dan de regels toepassen.

Ik heb er veel moeite mee, maar waarschijnlijk kunnen we niet anders dan zeggen dat het maar zo op deze manier moet. Ik ga wel nadenken over de situatie als we nog eens van die algemene plannen vaststellen, want dan denk ik dat de provincie toch gelijk heeft met de waarschuwing.

De heer **Hermus**: Mijnheer de Voorzitter. Als we de uitzonderingsregel op deze situatie toepassen, praten we wel over wat de rechter als een tweede woning waardeert. Dan gaan we een stap verder dan we zelf van tevoren al hadden besloten en waarover we misschien ooit eens zouden nadenken. Nu praten we volgens de rechter over een tweede woning. We hebben wel met een rechter te maken, als we in een discussie komen over de hardheid van deze situatie. Ik denk dat we dan erg tricky bezig zijn.

De heer **Voorberg**: Jurisprudentie is voortdurend in beweging en uitspraken van rechters kunnen de volgende dag door een andere rechter worden achterhaald. Dat is voor mij onvoldoende.

De heer **Hermus**: We hebben nu met deze uitspraak te maken.

Wethouder mevrouw **Bij de Vaate**: Mijnheer de Voorzitter. Het is altijd lastig om het bijzondere van een situatie voor te stellen, als er al een mogelijkheid zou zijn voor iets bijzonders. Er is in dit geval geen mogelijkheid voor iets bijzonders, omdat het om een tweede woning gaat en omdat er al een bedrijfswoning staat. De opmerking van de provincie heb ik destijds ook gelezen. Dat noopte mij tot de vraag aan de Kamer van Koophandel hoe die ertegen aankeek en die had er geen moeite mee. Dat verbaasde me een beetje, omdat ik die zie als het orgaan van het bedrijfsleven.

Wij hebben nog het ecopark, waar een aantal woningen kan. Wellicht dat dit soort bedrijven daar straks wel terecht kan. Voor het overige kan ik weinig toevoegen aan het verhaal dat ik iedere keer heb gehouden.

De **voorzitter**: De opmerking dat we in de commissie I eens een keer over de beveiliging moeten praten, is prima, maar dat is een ander instrument dan het ruimtelijk ordeningsinstrument. Misschien is het goed als we daarover eens praten en over beveiliging van bedrijventerreinen. We hebben daarvoor een stichting; de politie kan iets doen. Ondernemers kunnen fysieke maatregelen treffen om het risico zo klein mogelijk te maken. Als dat een middel is, moeten we dat doen, maar daarvan zou ik een aparte discussie willen maken. Anders vermeng je een ad hoc oplossing met een heel ander soort probleem. Ik zeg niet de eerstkomende commissie toe.

De heer **Roefs**: Wij kunnen best een algemeen verhaal houden over veiligheid in het algemeen en op bedrijventerreinen in het bijzonder. Ik denk dat gezien waarover het hier specifiek gaat het veel beter is dat dit in commissie II gebeurt bij de beveiliging van bedrijventerreinen.

We hebben met particulieren te maken, met een particuliere stichting, met parkmanagement. Ik denk dat het daar heel goed past.

De **voorzitter**: Het gaat over openbare orde en veiligheid, maar ik strijd niet erom. De bedoeling is het apart te bespreken.

Mag ik vragen, hebben de fracties een stemverklaring dat zij niet instemmen met het voorstel?

De heer **Roefs**: Mijnheer de Voorzitter. Eén lid van de VVD stemt tegen het voorstel, mevrouw Geluk.

Zonder hoofdelijke stemming besluit de gemeenteraad overeenkomstig het voorstel.

IX. Sluiting

De **voorzitter**: Daarmee zijn we aan het einde van deze vergadering gekomen. Ik wens u allen wel thuis.

De vergadering is gesloten. (22.55 uur).

Aldus vastgesteld in de vergadering van 27 februari 2003.

De griffier,

de voorzitter,